

CHKD DEC 26 1963

V I E N Y B Ė

77 M. 45 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York

1963 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

EGLAITĖ PRIE SENOSIOS VARPINĖS VILNIUJE

DŽIAUGSMINGŲ KALEDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1964 METŲ

Vienybė linki visiems savo skaitytojams,
bendradarbiams, remėjams ir platintojams.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Kristus gimė tautoje, kuri tūkstančius metų neturėjo laisvos tėvynės ir gyveno išbarstyta po daugelį pasaulio kraštų. Įdomi tauta! Kad ir įsipilietina naujuose kraštuose, vietiniai vis nužvelgia kaip ne "savus". Lietuvoje, pavyzdžiui, per amžius niekas nemanydavo, kad Lietuvos žydai gali būti "geru lietuviu." Žydų senovės istorija gerai žinoma, nes rašyta ir dailinta Senamajame Testamente. Paslaptis ne "kas įvyko", bet "kodėl taip įvyko?" Tautą, atrodo, palaikė tikėjimas (vienintelis iš anų senų iki mūsų laikų išsilikęs), Mozės įstatymų draudimai (etnologų vadinami "tabu") ir viską nušluojąs nenoras tuoktis su "gojais" kitatikiais-kitataučiais. Žydų tikėjimo Viešpats Vienas Dievas sąvoką pasisavino krikščionys ir mahometonai. Žydai, tačiau, atsisako priimti krikščionių įsitikinimą, kad šis Viešpats gimė Kristuje. Žydai linksmų Kalėdų neturi.

Krikščionybė sudygo žydų tautos tikėjimo sode. Vaisingu medžiu, kurio šaka net mūsų Lietuvą (smarkiai pavėlavusi) pasiekė, tačiau,

Tęsiama 4 psl.

Sveikinimai ir užuojautos

Daugelyje dabar iš Lietuvos ateinančių laišku gimėnės ir pažįstami saviškiams Amerikoje slūnčia ne tik šventinius sveikinimus.

Kartu su sveikinimais jie reiškia ir užuojautą dėl tragiškos prez. Kennedy mirties. Panašios rūšies laiškaik, kiek galima buvo patirti New Yorke, buvo rašyti iš Lietuvos ne tik inteligentų, bet ir paprastų kaimiečių. Viena kolūkietė savo gimnaiti New Yorke tiesiog rašė: "Reiškiame užuojautą Tau, poniai Kennedy! ir visiems, kurie liūdi, Mes tai labai liūdime."

Prieš išeinant šiam numeriui į spaudą, New Yorke dar nebuvo galima gauti oficialaus pranešimo apie tai, kaip žmonės Lietuvoje bendrai reagavo į žinias apie prez. Kennedy nužudymą.

Tokių žinių Pavergtosios Europos Tautos buvo parūpinusios ir paskelbusios, bet tenai nėra nieko iš Pabaltijo. Sutrauktai paduodama tai, kas vyko Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir Vengrijoje.

Lenkijoje, rašoma tame pranešime, žinia apie prez. Kennedy nužudymą pasklido ugnies greitumu. Pirmas išpūdis — žmonės tiesiog nenorėjo tikėti: energingas prez. Kennedy tenai buvo tiesiog dievinamas.

Iš Lenkijos sugrižtančių keleivių pranešimu, žmonės gatvėse verkė. Minios buvusios apsupusios JAV ambasada Varšuvoje ir konsulata Poznanėje. Gėlės buvo dedamos ne tik ambasados salėje, bet ir ant šaligatvio prie ambasados. Beveik visose bažnyčiose buvo laikomos pamaldos. Prieš

pamaldas daug kur bažnyčiose buvo įrengti specialūs altoriai su degančiomis žvakėmis melstis už Kennedy sielą.

Varšuvos universiteto studentai Kennedy pagerbė vienos minutės susikaupimu prieš paskaitas. Šokiai studentų klubuose buvo atšaukti.

Lenkijos uoste Gdanske (Dancige) laivų krovikai grupėmis meldėsi ir giedoję giesmes.

Prez. Kennedy laidotuvių dieną Varšuvos katedroje vyskupas Zygmunt Choroński, asistuojamas 40 kunigų ir klerikų, atlikė pamaldas. Apie 6 tūkst. asmenų dalyvavo pamaldose viduje, o dar apie 1 tūkst. kitų stovėjo lauke šaltą rudens dieną.

Čekoslovakijoje, sakoma, žmonės taipgi verkė. Prie TV priimtuvų sėdėta ištisas valandas, klausantis žinių. "Tikėk man, Čekoslovakijoje žmonės gallėjosi prez. Kennedy, nelyginant jį su būtu buvęs vienas mūsų žmonių" — rašoma viename laiške iš Pragos.

Iš Čekoslovakijos sugrižtančių turistų nuomone, prez. Kennedy, čekų manymu, buvęs tasai, kuris priverstas Chruščevą padaryti nuolaidų.

Bulgarijoje daugelis verkė. Tūkstančiai užplūdę JAV ambasada Sofijoje, norėdami įsirašyti į užuojautų knygą.

Vengrijoje, sakoma, daugelis mano, kad prez. Kennedy mirtis esąs didelis nuostolis ne tik pačiai Amerikai, bet ir vengrams.

Lietuviai Kalifornijoje

Los Angeles. — Šių metų parapijos bazaras, įvykęs gruodžio 1 d., vėl įrodė, kad Los Angeles šv. Kazimiero parapija gali didžiuotis savo žmonėmis, kurie taip uoliai spontaniškai darbuojasi savo parapijos labui. Nežiūrint kai kurių nepalankių aplinkybių, Prezidento mirtis ir bazaro atidėjimas, visvien bazaran susirinko keli tūkstančiai žmonių ir parapijai davė \$5,777.63 gryno pelno.

Kartu su bazaru buvo ir naujojo sklypo atidarymas. Dabar jaunimas turės pulką aikštę žaidimams ir suaugusieji erdvią vietą mašinoms statyti. Visas šis sklypas yra aptvertas 12 pėdų vielų tvora ir iš abiejų alejos pusių uždarytas aukštais vartais. Tokiu būdu jaunimui yra užtikrintas pilnas saugumas. Šio sklypo įrengimui parapijai kaštavo per \$7,000. Todėl bazaro pajamos padės išlyginti ir šią skolą.

Bazarui praėjus ir sklypą užbaigusį įrengti, parapija dėkinga visiems, kurie prie bazaro ir kitų darbų prisidėjo savo rankomis, aukomis, planavimu, dovanomis ir patarimais.

Prie padėkos par. klebonas kun. J. A. Kučingis jungia ir savo kalėdinius sveikinimus visiems, o ypač tiems, kurie, išgirdę parapijos balsą, atskubė į padėti, patalkininkauti darbu, auka ir geru žodžiu.

* Agnes Gillienė, laimėjusi 100 dol. Amerikos Bonusą, visą savo laimę atidavė parapijai. Gillienė yra pati žymiausia mūsų parapijos geradarė.

* Algirdas A. Brazis, buv. Metropolitan Operos dainininkas, sutiko dalyvauti Los Angeles šv. Kazimiero parapijos Lietuvių Dienoje, kuri įvyks birželio 21 d. Los Angeles Breakfast Klubo patalpose. Be A. Brazio, šventės programoj dalyvaus

ir solistė Florence Korsak. Jiedu abu ir šv. Kazimiero Choras atliks Galdello Kantatą Lietuvai, kuri neseniai Chicagoy praėjo dideliu pasisekimu. Chorą diriguos ir programą tvarkys komp. Bronius Budriūnas.

* KALĖDŲ EGLUTĖ-TEATRAS sekmadienį, gruodžio 29 d. parapijos salėje 1 val. pp. šv. Kazimiero Šeštadieninės ir Parapijos Mokyklos lituanistinių klasių mokiniai, padedami savo mokytojų, rengia savo tradicinę Kalėdų eglutę — teatrą — vaidinimą. Bus suvaidintas 2-jų veiksmų scenos vaizdelis: Paskutinis sapnas žemėje. Vaidinime dalyvauja 70 mokinių įvairiose rolėse; angelai, snieguolės, nykštukai, vaikai, tautinių šokių grupės ir choras.

Programai vadovauja mokytoja Ona Razutienė. Jai talkina: mokytojos B. Čiurlionienė, A. Balsienė, Grauskienė ir ved. I. Medžiukas. Muzikalinė dalis: B. Budriūno, O. Barauskienės ir A. Narbuto.

Dekoracijomis ir apšvietimu rūpinasi dail. S. Raubertas ir Algis Zalūnas.

Po programos pasirodys ir Kalėdų Senelis iš Lietuvos. Jam vaikučiai padainuos, pašoks ir pasakys eilėraščius.

* Los Angeles Atetintinkai, vadovaujami inž. J. Juodelės, ruošia tris paskaitas apie Visuotinį Bažnyčios Susirinkimą. Pirmoji paskaita numatoma sausio 5 d., tuoj po pamaldų parapijos salėje. Pirmąją paskaitą skaitys p. Puškorius.

* Dr. Zigmas Brinkis išrinktas Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Dr.-jos Los Angeles skyriaus pirmininku. Dr. Brinkis yra neseniai atvykęs iš Chicagos ir dabar dirba Veteranų ligoninėj, W. Los Angeles, Calif.

* Kun. prof. A. Rubėys, profesoriaus Manhattan College, New York, ir šioms Kalėdoms atvyksta į Los Angeles padėti per šventes parapijos kunigams pastoračijos darbe, o ypač išpažinčių klausyti. Apie gruodžio 19 d. jau profesorius bus Los Angeles. Išvyks atgal apie sausio 5 d. Jisai dėsto šv. Raštą ir teologiją Manhattan Koletijoj New Yorke.

* Rež. J. Kaributas, norėdamas atžymėti Los Angeles savo sceninio darbo dešimtmetį, pasikvietęs keleto vietos aktorijų, stato Anatolijaus Kairio 3-jų veiksmų komediją "Diagnozė".

Veikalas labai aktualus ir gvildena šių dienų nutautėjimo problemas tiek suaugusiems tiek jaunimui. Veikalas visai naujas savo technika ir scenarijomis. Šis veikalas bus statomas 1964 m. balandžio 25 ir 26 dd. Assistance League Playhouse, 1367 N. St. Andrews Place, Hollywood, Calif. Visos organizacijos yra prašomos rezervuoti tas dienas šiam spektakliui.

PASAULIS IR ŽMOGUS

Tu, atėjęs į šį pasaulį, radai Kūrėjo prirengtą vietą; saulė švietė, žvaigždės mirgėjo, medžiai žaliavo, gėlės žiedus krovė, žemė davė vaisių. Tik pridėk ranką ir būsi sotus.

Bet tu ką radai, viską atmetei. Sukūrei naują mokslą, paremtą kardu ir ugnimi. Koks baisus tu dabar esi, kai pavartojai kardą vietoje artimo meilės ir tyro mokslo.

Tu atsimeni medinę Zagrę, po to atėjo Plūgas, vėliau Mašina. Žmogus pavydėjo gulbei, plaukiojančiai virš vandens, paukščiui, skrajojančiam oru, žuvėlėms, nardančioms jūroje.

Šiandien jis jau nepavydi jiems, nes jis pats tai atsiėkė. Ar tu jam padėjai tą atsiekti su savo nauju mokslu, kardu ir kruvinu peiliu už dirvą? Ne, tu jam nepadėjai, nes tavo mokslas nesuderinamas su tobulo žmogaus mokslu ir siekimais.

Tavo mokslo pasekmės baisios. Sekdamas juo, atėmėi jaunam žmogul gyvybę; žmonai vyrą — vaikams tėvą, milijonams žmonių, žmogų, kurių jie mylėjo. Tai tokie tavo mokslo vaisiai.

Tu stengiesi užvaldyti pasaulį. Ar tavo užvaldytas pasaulis ir prikerpta jam nauja santvarka pasiilks amžiams? Ne, po jos ateis kas nors kito, kaip po medinės Zagres atėjo Plūgas.

Tad, ar verta kovoti kardu už tai, kas laikina? Žiūrėk, kaip leidžiasi saulė ir jūra nustoja bangavus. Nustos bangavus širdis ir užgęs gyvybė kaip žvakė, išnešta į lauką. O tavo balsaus gyvenimo kruviną pėdsaką pasiilks pabaisa ateinančiai žmonijai.

J. ŠIAUCIŪNAS

A. Glazė Olandijoje ir Tahiti

"Turistams Olandija yra pigiausias kraštas Europoje", — grįžęs pasakojo Algirdas Glazė, pietinės Kalifornijos Automobilų klubo Torance skyriaus viršininkas.

Spalio 10 d. jis rašė iš Amsterdamo: "Oras čionai nekoks. Debesuota, atrodo, lieta." Olandijoje Roterdamo uostas yra pats didžiausias Europoje. Olandai užaugina tiek daug tulpių, kad joms aprūpina viso pasaulio rinką. Jie yra labai darbštūs ir draugiški turistams.

Tahiti? Tik grįžęs iš Europos Alg. Glazė ir vėl ruošiasi kelionei, pirmą kartą į Tahitį! Tahiti sala, apytikriai 50 mylių ilgumo ir 25 mylių platumo, yra Ramiajame (Pacific'o) vandenyne, pusiaukeyje į Australiją.

Iš Los Angeles į Tahitį yra 8:05 skridimo valandos sprausminiu lėktuvu — apie 4000 mylių. Sala priklauso prancūzams, kurios didžiausias miestas yra Papeete ir turi apie 15 tūks. gyventojų.

Iš Tahiti Alg. Glazė rašė: "Gyvenu Rojuje! Oras geresnis negu Havajuose! Grožis neišsakomas. Blogai, kad viskas taip brangu, net 40 dol. dienai permažai!"

Mačiusiam jo parvežtų filmų (spalvotų) iš Tahiti, iš tikrųjų atrodo, kad Tahiti gamtos vaizdais yra gražiausia vieta pasauly, net pralenkia Japoniją. Svarūs balto smėlio pajūriai, linguojančios palmės, sodri žaluma. Tolumoje matosi debesų dengti kalnai, žals-

vas vandenyno vanduo ir mėlynas dangus. Šalūs tropinis, bet malonus, klimatas leidžia orchidėjoms žydėti ištisus metus.

Alg. Glazė pasakojo, jog pirmas dienas išsinuomavęs automobilį ir išvažinėjęs visą salą. Pakeliui sutikęs vietinių Polinezijos kilmės gyventojų, kurie buvę labai draugiški ir pamokę žuklauti, tad nenuostabu, kad per pusvalandį krepšis buvęs pilnas.

Vietiniai gyventojai verčiasi žuklavimu, sodininkyste ir turizmu. Jie labai mėgsta dabintis orchidėjų žiedais. Amerikoje, kaip žinia, vienas orchidėjos žiedas kainuoja apie tris dolerius.

Savo viešbutyje Alg. Glazė turėjo progos keletą valandų praleisti su garsiu Hollywoode artistu Marlon Brando, kuris planuoja nupirkti visą netolimą salelę. Paklaustas, kodėl vietiniai nemėgsta filmo "Mutiny on the Bounty", kurioje jis vaidino pagrindinę rolę, kai filmas buvo dalinai statytas Tahiti saloje, jis atsakė, jog vietiniai iš viso filmų nemėgsta...

Bet labiausiai Alg. Glazė patiko klek toliau esanti Bora-Bora salelė, kuri yra ugniakalnio krateris su iš-

lūžusiu šonu. Kraterio šonui išlūžus, susiformavo didelė laguna, kurios dugne matosi įvairiausių spalvų ir dydžio koralų. Jūros vanduo lagunoje yra labai šiltas ir permatomas, net 25 pėdų gyluje.

Išsinuomavęs pavandeninio nardymo įtaisus, Alg. Glazė praleido pusdienį vandens žuvų karalystėje ir iš Bora-Bora salos parsivežė gražiausių prisiminimų.

Dar toje pačioje salų grupėje jie aplankė Morea. Morea taipogi yra maža romantiška salelė, pasižymi nepaprastu žalum ir rgėlėmis. Negalima nepaminti filme matytų vietinių šokių. Tahitiečiai, tai ne lėti havajiečiai, pasižymi greitais kūno ir kojų judesiais, kuriuos sunku aprašyti. Bet saulėje įdegusios, orchidėjų žiedų vainikais pasipuošusios šokėjos, turistams palieka neišdildomų prisiminimų iš Tahiti. ARV.

Latvis Juris Veldemanis istorijos žurnale Wisconsin Magazine pateikė straipsnį "Latvian Settlers in Wisconsin" vasaros nr., 1962). Šioje valstybėje įsikūrė bei gyvena gana didelis būrys lietuvių ūkininkų. Kas apie jų įsikūrimą amerikiečiams parašys?

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujųjų Metų

Marijona ir Jurgis Jokubaičiai
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

322 UNION AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

JONAS IR ONA
VALAIČIAI

T H E

Arlington

385 Arlington Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083.

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Cosmos Parcels

Express Corp.

Licensed by Uneshposyltorg

DABAR LAIKAS SIŪSTI DOVANŲ SIUNTINIUS
ŠVENTEMS SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS
LIETUVOJE ir kitose dalyse SOV. SĄJUNGOJE

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI - GAVĖJAS NIEKO NEMOKA
TURIME SKYRIUS VISUOSE DIDMIESČIUOSE

Dėl informacijų ir nemokamo kainaraščio rašykite - telefonukite

COSMOS Parcels Express Corp.

45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N. Y.
Telefonas CI 5-7905

19 dailininkų meno paroda

Gruodžio 14 d. Čiurlionio Galerijoje atidarytoji Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos paroda po vienu stogu apjungė 19 dailininkų ne tik iš Čikagos, bet ir kitų vietovių, nors žymesnių vardų čia matėsi nedaug.

Įsiskaicius į dailininkų sąrašą: J. Andrašūnas, D. Buračas, kun. P. Brazauskas, Dagys, M. Juknaitė-Laurinavičienė, P. Kesius, L. Lukošius, R. Matuzonytė-Ingelevičienė, J. Mielulis, M. Markulis, J. Pautienius, A. Petrikonis, A. Rūkstelė, S. Smalinskienė, V. Vaičaitis, A. Vaikšnoras, V. Vaitekūnas, V. Vijekis, E. Walaitis — matome mažai labiau girdėtų pavardžių. Ypatinai čia pasigendama modernistų, kuriems ši Sąjunga atrodo ne-

priimtina.

Parodos atidarymui vadovavęs naujasis ALDS pirm. V. Vaitekūnas pažymėjo, kad Sąjunga laukia "visų" dailininkų ir visiems durys yra atviros. Sveikintojų tarpe buvo vienas iš Sąjungai nepriklausančiųjų — dail. V. Petraučius, bet jis čia kalbėjo ne kaip jos gerbėjas, bet kaip Čiurlionio Galerijos vyr. direktorius. Angliška kelis sakinius pratarė iš Clevelando atvykęs parodos dalyvis, čiagimis lietuvis A. Vaikšnoras.

Programos vedėjas pranešė, kad parodos dalyviams paskirtos 4 premijos: dvi piniginės ir dvi garbės. Piniginės premijos atiteko J. Pautieniui už žmonos portretą ir A. Vaikšnorui už paveikslą, pavadintą

"Kokios svajonės liko anapus kvartalo." Garbės premijas nusinešė A. Rūkstelė ir V. Vaičaitis.

DRAUGO KORESPONDENTAS "IŠKRITO IŠ MEDŽIO"

Lapkričio 16-tos savaitgalį Chicagoje vyko metinis tautinių mažumų festivalis burmistro R. Dėlio goboje. Lietuviai su kitomis 27 tautybėmis ten turėjo tris savo paviljonus, kuriuos aplankė tūkstančiai žmonių.

Jau lapkričio 22 d. numeryje, tik penkios dienos po to festivalio, Vienybė plačiai informavo savo skaitytojus apie Chicagiškių "išėjimą viešumon", įsidedama visą puslapį nuotraukų. Paroda taip pat buvo aprašyta 20 skiltelių colių straiptais tame pat numeryje. Rašinys buvo pailiustruotas keturių skilčių dydžio fotografija.

Ir štai, beveik tris savaites vėliau negu Vienybėje, gruodžio septintą, Drauge pasirodo žodžių rinkinys po tokiu užrašu: "Lietuviški dyvai, apie kuriuos niekas neberašė." Tų žodžių autorius A. Valentinas, lyg iš medžio iškritęs, tvirtina, kad festivalyje "lietuviai labai gausiai ir gražiai pasirodė, tačiau mūsų šalyje spaudoje neteko apie tai pastebėti nė jokios žinutės, sakytumet — ten mūsų visai ir nebuvo."

Hm! O kažkas buvo paskleidęs šūkį, kad tik laukiniai laikraščiai neskaityt?

Vėjas Užj.

Meno parodoje Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Stovi (iš k.) dail. J. Mielulis, muz. J. Bertulis, dail. J. Pautienius, dail. V. Vaitekūnas.

Z. Degučio nuotrauka

Walter Rask-Rasčiauskas iš Chicagos, Wide World Travel Agency prezidentas, praeitą antradienį pakeliui į Pietų Ameriką apsilankė New Yorke ir dalyvavo Moterų Vienybės kalėdiniam pobūvy, įvykusiame Arūnų namuose Woodhavene, N. Y. Nuotraukoje jis kalbasi su Ona Petras, kuri Vienybės spaudos vakare laimėjo apmokėtą kelionę į Lietuvą. Ekskursija iš New Yorke išskrenda 1964 m. balandžio 6 d. Kelionės formalumus tvarko Wide World Travel Agency.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

1863 metų sukilimo minėjimas

Prieš 100 metų įvykęs lietuvių sukilimas prieš maskolius buvo atžymėtas gruodžio 14 d. Jaunimo Centre. Pradžioje buvo žuvusiųjų sukilėlių pagerbimas prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje. Šaltas oras atšaldė tautiečius nuo gausios dalyvavimo, todėl daugumoje matėsi tik organizacijų atstovai su vėliavomis bei jų palydovai.

Suėjus į salę, vyravo šiltesnė nuotaika ir žiūrovų čia kiek pagausėjo. Konsulas dr. P. Daužvardis į susirinkusius kreipėsi kaip į sukilėlius prieš šaltį (lauke buvo tik keli laipsniai virš nulio) ir kvietė neprarasti vilčių dėl Lietuvos laisvės.

Per oficialiąją dalį scenoje buvo išriklavę jaunimo ir senimo organizacijų vėliavnešiai su vėliavomis. Įžanginį žodį tarė rengimo komiteto pirm. A. Verbickas.

Ilgoką paskaitą skaitė istorikas J. Jakštas. Po to buvo meninė dalis.

Žmonių į minėjimą atsilankė mažokai — nepilnas 150. Dalis iš jų buvo atvykę į LB rajoninį suvažiavimą — diskusijas lietuviybės išlaikymo klausimais, kurios vyko prieš minėjimą toje pat salėje. Tad chicagiečių minėjime buvo labai negausu.

Kaip žymima minėjimo programoje, jį rengė Chicago lietuvių organizacijos (nepaminėta kokios), vadovaujamos LB Chicagos apyg. valdybos. Vykdomąjį komitetą sudarė: A. Verbickas, M. Babickienė, K. Dabulevičius, J. Dainauskas, S. Dirmantas, P. Gonyš, V. Išganaitis, F. Kurgonienė, V. Miezėlis, A. Rūkstelė, V. Tallat-Kelpša, J. Tamulis, A. Valatkaitis, E. Š.

Lietuvaitėms seselėms kazimierietėms vadovaujant, Chicagoje pastatytoji nauja šv. Kryžiaus ligoninė kainavo 9 mil. dol.

V. Tysliavienės organizuojama

Pavasario EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

PER W. RASK - RASČIAUSKO VADOVAUJAMĄ
Wide World Travel Agency

9727 S. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL. Tel. BE 3-1104, GA 2-0640

iš New Yorke išskrenda 1964 m. balandžio 6 d.

KELIONĖS MARŠRUTAS BUS PASKELBTAS ARTIMIAUSIU LAIKU. BUS LAN-
KOMASI BRIUSELYJE, MASKVOJE, 7 DIENOS VILNIUJE, PARYŽIUJE IR KT.
Norintieji lankytis Varšuvoje, Romoje ar Londone prašomi pranešti.

Kaina vienam asmeniui - \$969.40

(Vykstani tarp gegužės 1 ir rugsėjo 30, kelionė apie 400 dol. brangiau)

PADENGINIA KELIONĖ LĒKTUVU Į ABI PUSES, VIESBUČIUS, MAISTĄ (išskyrus
Paryžiuje), SUSISIEKIMĄ SOSTINĖSE, VIZAS.

Susidariusi grupei iš 15 ar daugiau asmenų, už kelionę bus nuolaida.

REZERVUOJANT VIETĄ ĮMOKAMA 100.00 RANKPINIGIŲ.
Čekiai išrašomi Wide World Travel Agency ir siunčiami į

VIENYBĖ, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.

Prašome kreiptis į Vienybę ir kitais ekskursijos klausimais.

Malonių Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų linkime visiems mūsų draugams ir pažįstamiems

J. Andriusio Travel Bureau
ir Haven Realty

87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N. Y.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

teišaugo dėl "skiepio" — daigui priskiepyta senovės graikų civilizacijos "helenizmas". Prof. Jaegeris, šio helenizmo tyrėjas, Harvardo u-te paskaitoje 1960 m. pasakojo: "Krikščionybė sudugo vėlyvame tikiybino judaizmo tarpsnyje, bet ne čia išaugo. Žydiškos izoliacijos atsikračiusi, peržengė Judėjos ribas ir ėmė žygiuoti po supantį pasaulį, kurį jau per 300 metų veikė graikų kalba ir civilizacija. Čia buvo jos misija, jos pašaukimas — išplisti už Palestinos ribų." Kitais žodžiais, žydų tikiybės dvasia susituokė su graikų "protiška" išminties meile — filosofija. Naujas Testamentas, atsiminkime, rašytas graikų kalba, kuria rašė ir pirmieji apaštališkieji tėvai. Lotynų kalba teįsiviešpatavo vėliau. Mūsų dienomis krikščionybė, atrodo, reikia naujo "skiepio" — gamtos mokslų išvadas, kuriuos menamai žmogaus galvojimą bedievinai ir pasaulietina, sutuokti su senovės žydų-graikų palikimu. Ar pavyks? Galima pasiklausti: Kokios gi bus linksmos Kalėdos atominiam amžiui įpusėjus?

Kokios kalėdinės nuotaikos lietuvio Lietuvoje? Santykiuoti su juo draudžiama išseivija nežino. Tačiau, apytikriai, turbūt, galima ją pavaizduoti seno prancūzų poeto Villono eilėraščiui:

Tėvynėje esu, tartum, svetur,
Pilnas pajėgų, bet bejęgis veikti,
Giriamas, bet vis atstumtas.
Visko savininkas, bet nieko neturįs,
Aušrelei auštant, turiu sakyti Labanakt!
O rytą atsikėlęs bijau parkristi.

MUMS RAŠO:

"EKSKOMUNIKUOTI" KUNIGAI PAS ŠV. TĖVA

Idomū, kaip dabar jausitė Lietuviškieleji laikraščiai ir autoriai, prieš kiek laiko rašė ir sugestijonavę, kad Romą atvykstantieji kunigai iš Lietuvos esą ekskomunikuoti, pamatę mūsų spaudoje žinias apie (ar net ir nuotraukas) tų pačių kunigų priėmimą pas šv. Tėva. Nejaugi katalikų Bažnyčios galva būtų audiencijoje priėmęs pašalintus iš Bažnyčios (ar suspenduotus) kunigus?

Ar nebūtų pravartu tų nevykusių paskalų autoriui viešai spaudoje atsiprašyti pultuosius kunigus ir Lietuvos vyskupijų dabartinius tvarkytojus, nes, tūli jį, juk aiškiai buvo kaltinami išdavimu ir pataikavimu okupantui.

Puoliku nepasitenkinimui, matome, Vatikanas turi kur kas patikimesnių žinių apie Lietuvos dvasiškį, išvis,

džiaugtis ar liūdėti tenka, kad, beveik po dvidešimties metų, sunkiai sužalota Lietuvos bažnytinė hierarchija, pagaliau, rado būdus tiesiogiai užmegzti santykius su Vatikanu?

Ar būtų geriau, kad tie riboti santykiai būtų ir toliau palaikomi per lietuviams abejotinos vertės tarpininkus lenkiškuosius "užtarėjus"?

Z. Y. Southfield, Mich.

Piliečių spaudžiama, diktatūra Čekoslovakijoje nusprendė laisvai duoti turistinių vizų visiems vakariečiams nekludomai. Žada palengvinti ir čekoslovakų lankymą Vakarų Europos.

Varšuvoje vykustame "talkos" suvažiavime (komunistų) 280 balsais prieš 40 atmeta raudonųjų kinų rezoliucija, reikalavusi "griežčiau" laikytis prieš vakarus.

APIE AUKAS IR FONDUS

Inž. P. Lelis

Laisvojo pasaulio lietuviai sudeda milijonus dolerių įvairių aukų pavidale. Iš jų dalis eina bažnyčių išlaidoms ir dalis įvairiems visuomeniniams reikalams.

Kai kam gali kilti klausimas, iš kur tie milijonai aukų susidaro; bet į tą klausimą lengva atsakyti. Jei palmsim vien JAV lietuvių, kurių priskaitysim tik 100 tūkstančių ir manysim, kad kiekvienas aukoja 10 dol. į metus, tai jau susidaro milijonas. O juk yra daug lietuvių ir kituose kraštuose, ir kurie aukoja daugiau negu 10 dol.

Šalia aukų, surenkama nemažai pinigų iš įvairių parengimų: Lietuvių Dienų, Dainų ir Tautiškių šokių švenčių ir panašiai. Atskaičius parengimų išlaidas, lieka nemažos sumos pelno visuomeniškiems reikalams. Šį pelną daugiausia disponuoja Bendruomenės Valdybos.

Lietuvių Bažnyčios daugumoje yra pastatytos ir išlaikomos aukomis, bet Bažnyčia yra vieta kur, be bažnytinų reikalų, renkamos aukos ir visuomeniniams reikalams. Taigi Bažnyčia tarnauja ne vien tikinčiųjų reikalams, bet ji yra taip pat lietuvių visuomeninio gyvenimo neatskiriama veiksnys.

Daugiausia, aukų surenkama per tautinių švenčių minėjimus ir beveik visos tos aukos eina Lietuvos laisvinimo veiksniams; Amerikos Lietuvai Tarybai, Tautos Fondui, Nepriklausomybės Fondui. Kitomis progomis, prie Bažnyčių ir vaikščiojant po namus renkamos aukos — Balfui, Šalpos Fondui, Tautos Fondui ir Bendruomenėi. Be šių stambesnių rinklavių dar daroma mažesnės rinklavių (viešos ir neviešos); laikraščiai Lietuvai, savanoriams kūrėjams, Vilniečiams, Mažlietuviams, choro kelioms apmokėti, ženkleliui atspausdinti ir kas tik kam užsimano.

Prieš tokią gausybę rinklavių nieko negalima būtų pasakyti, nes niekas neprieviečia aukoti — tik prašo, bet šis reikalas įgyja vieną neigiamą prasmę, del kurios būtų verta pakalbėti.

Kaip minėjau, aukų įvairiems visuomenės reikalams surenkama gana daug, bet nedaug kas galvoja, ar tie surinkti iš visuomenės pinigai sunaudojami produktinai.

Žinome, kad pinigai yra potencinė energija, galinti atlikti bet kokį darbą. Sukaupti į vieną vietą, jie turi galybę, bet jie nustoja jos, kai susmulkinami.

Dauguma visuomenės veikėjų šios tiesos nepripažįsta ir mano, kad pinigai tik tam, kad paskui juos išleistų, kas ir suda-

Spaudoje

Faktai rodo, kad rusai šaltąjį karą jau yra pralaimėję. Per 46 metus komunizmas juk dar nei vienai tautai pasaulyje nėra suteikęs sotaus gyvenimo, gero apstrenigimo, patogių butų. Sovietija ne tik perkasi duonos iš Vakarų, bet, atrodo, jau pradeda atsilikti pažanga erdvėje, raketomis ir apsiginklavimu. Nei viena komunistų valdžia nedrįsta, po senovės, savo piliečiams pasitikėti ir juos tebevaldo policijos teroru, neįsileisdamos vakariečių "Berlyno sienomis." Kas svarbiausia — nenumatoma, kad kada nors ateityje komunizmas tiek pasitaisys, kad pavaldiniams suteiks duonos, laisvės ir gyvenimo patogumų, ar įsigys pasaulyje pagarbos. Sovietijoje tik du nušimčiai dirbamos žemės yra mažais sklypeliais pavesta žemdirbiams tvarkyti, bet čia pagaminama 40 nušimtis viso krašto pieno, mėsos, daržovių ir bulvių! Kolchozai ir sovchozai valdo 98 nuoš. dirbamos žemės, bet tepagamina 60 nuoš. maisto.

US News and World Reports žurnale

Man neatrodo, kad vieną gražią dieną visas pasaulis taps kapitalistinis ar komunistinis. Nematau jokio stipraus variklio, kuris Ameriką stumtų neišvengiamai pasidaryti komunistine, o Rusijoje taip pat neįžiūriu nieko, kas verstų ją tapti kapitalistine. Nevienas toll matęs ekonomistas jau yra mums pareiškęs, kad ilgainiui nei kapitalizmas nei komunizmas neišliko grynai. Kiekvienas įrodė stebėtinu sumanumu prisiiderinti kintančioms gyvenimo sąlygoms.

U Thant, JT Gen. Sekr.

Vistiems mums privalu gerai galvon įsikalti, kad žmonijos keltai neveda nei į kapitalizmą, nei į bet kurį kitą izmą.

Naujas Anglijos premjeras Douglas Home

ro "veiklą". Be pinigų, esą, nieko nenuveiksi. Mano supratimu, tai yra klaidinga nuomonė, nes mūsų veikimas turi tikslą kaupti energiją dideliems siekimams, o ne eikvoti jos nereikšmingiems dalykams.

Dirbant keletą metų Liet. Bendruomenėje ir kitose organizacijose, buvo proga pastebėti kaip kartais neproduktingai išbarstomi sunkiai surinkti visuomenės pinigai; nereikalingoms kelioms, sveikiniams, pagerbimams, ir tiesiog išdalinimu kitoms organizacijoms, kurių vadovai moka prašyti.

Didesnių organizacijų ir Liet. B-vės vadovai mano, kad asmeniškai kontaktai ir pasitarimai daug geriau padeda reikalus sutvarkyti negu tai būtų atlikta raštais ir dëlto, esą, reikia daryti keliones.

Gal būt tai tiesa. Bet gi kai kelionės išleidžiama tūkstantis dol. visuomenės pinigų, tai tas ir verčia pamąstyti, ar tai apsimoka. Juk tūkstantis dol. tai penkių šimtų lietuvių solidarumo įnašas.

Kai mūsų B-nė šįmet paskyrė kelionėms 600 dol., tai aš pasiūliau per pus sumažinti, bet pirminkas sako: "o-o, 600 dar per mažą, reikėtų tūkstančio" ir visi jam pritarė..... Bet mes turime du visuomenės veikėjus, kurie tikrai visuomeniškių aukų racionalaus: naudojimo paslaptį žino. Tai J. Strazdas Kanadoje ir J. Bačiūnas-Amerikoje. Jų visuomeniška ūkiška filosofija yra aiški ir nuosekli, būtent; taupymas, visuomeniško turto įsigijimas, visų lietuvių praturtėjimas ir Lietuvos išlaikymas.

Dažnai tenka skaityti spaudoje apie Amerikos Lietuvai Tarybos delegacijų keliones į Washingtoną, pas JAV Prezidentą. Toms juk kelionėms išleidžiamos nemažos sumos visuomenės aukų. Ar tos kelionės kiek padeda Lietuvos laisvinimo reikalui, sunku pasakyti, bet visi žinome, kad Amerika negali sau padėti (Kuboje ir Berlyne), tai kaip ji gali padėti Lietuvai? Panašiai galima galvoti ir apie kitų veiksmų darbą ir apie laisvinimo fondų prasmingumą.

Kaip žinome, Tautos Fondas remia Vliko darbą, kuriam taip pat dalį lėšų skiria Amerikos Lietuvai Taryba. Vlikas išlaiko radijo stočių valandėles Vatikane ir Madride, iš kur perduoda žinias lietuvių kalba į Lietuvą. Be to, Vlikas leidžia žinių biuletenius trimis kalbomis. Tai yra didelis darbas, reikalaujantis nemažai lėšų. Kiek tiems dalykams išleidžiama, — sunku žinoti nes T. F. išlaidos smulkiai neskelbiamos. K. L. B. Krašto Tarybos suvažiavime 1954 m. Hamiltone tas klausimas buvo keltas, bet balsų dauguma, nutarta T. F. išlaidų apyskaitų nereikalausti ir neskelbti. Nežiūrint to, visgi kyla abejojimas ar T. Fondui sudedamos aukos apsimoka išleisti minėtoms radijo valandėlėms išlaikyti, nes kiek turima žinių, nei iš Vatikano nei iš Madrido stočių pranešimai Lietuvoje negirdimi. Tą patvirtimo nesenai pabėgęs iš Sovietų laivo Halifaxe lietuvis Albinas Vibrys, kai jis darė viešą pranešimą šiemet spalio 31 d. Toronte. Jis, užklaustas, pasakė kad Lietuvoje girdimi pranešimai tik iš Voice of Amerika ir Free Europe, o iš Vatikano ir Madrido stočių nieks Lietuvoje negirdi ir net nežino kad tokie pranešimai daromi.

Gana tikslų žinių iš Lietuvos turime pakankamai iš susirašinėjimų, ekskursijų, iš ten atvykusių ir pagaliau iš tarybinių laikraščių. Jei klausant radijo, iš Lietuvos ir daugiau ką išgirsime, tai vistiek su tomis žiniomis nedaug ką padarysim. Gal geriau apsimokėtų T. Fondo pinigus taupyti laukiant palankesnės politinės konjunktūros, kai laime momentu mestas ant svarstyklų milijonas dolerių gali daug nusverti?

Kitas, vadinamas Nepriklausomybės Fondas dar mažiau savo buvimą patelsina, ir iš viso nežinoma kam tas fondas buvo įsteigtas.

S. m. Dirvos Nr. 16, V. Rastenės paskelbė to Fondo apyskaitą, kuri rodo: 1962 m. gauta aukų \$5235.75, o su 1961 m. liekana \$3351.81, viso turėta pajamų \$8587.56. Išlaidų padaryta \$3553.68. Iiko kasoje \$5033.86. Didžiausią praeitų metų išlaidų dalį sudarė laisvės kovų Dainų išleidimas.....

Dirvos Nr. 133 kalbama apie didelį LNT užsimojimą — pagrindiniam informacijų žiniui apie Lietuvą išleisti ir tam reikalingas Fondas yra jau sutelkęs 7000 dol.

Kiekvienas gali suprasti ar dainų knygų išleidimas, kuriam sunaudota didžiausia dalis Fondo lėšų, yra labai svarbus reikalas laisvinimo byloje?

Pabaiga sekančiame numeryje

Paskutinę 18-osios sesijos dieną, gruodžio 17, prezidentas Johnson aplankė Jungtines Tautas ir savo kalboje pareiškė, kad Amerika pilnai pasitiki Jungt. Tautomis ir remia jas jų veikloje. Nuotraukoje prez. Johnson su savo žmona prie pagrindinio JT įėjimo pasitinkamas gen. sekr. U Thant (dešinėje) ir sesijos prezidento amb. Carlos Sosa-Rodriguez (kairėje).

UNATIONS NUOTRAUKA

Pagerbė redaktorių Kastantą Norkų

Per porą šimtų lietuvių dalyvavo Argentinos Lietuvių Balso redaktoriaus Kastanto Norkaus sukakčių minėjime, kuris lapkričio 30 d. įvyko Buenos Aires Lietuvių Centre. Paminėta redaktoriaus 70 metų amžiaus sukaktis ir 50 metų spaudos darbo.

Minėjimą rengė visuomenininkų sudarytas komitetas. Aple redaktoriaus Norkaus spaudos veiklą pasakyta eilė kalbų. Buvo daug sveikinimų žodžių ir raštu bei telegramomis. Tiek senimas, tiek ir jaunimas jungėsi, kartu linkėdami sukaktuvininkui dar ilgų ir veiklių metų.

Po paties sukaktuvininko žodžio, susirinkusieji jam sugiedojo "Ilgiausių metų" ir pakėlė jį su kėde. Antanas KIRSTUKAS iškilmes nufotografavo, PRANAS OŽINSKAS, BALSO leidėjas, nufilmavo, o Vocero Isleno redaktorius Vyt. Nalivaika

viską įrašė į magnetofoninę juostą.

DĖL PRENUMERATOS APMOKĖJIMO

Argentinos Lietuvių Balso, gruodžio 5 d. laidoje vedamųjų vietoje rašydamas apie daugelio lietuvių pastaikymą dirbant Lietuvos labui, šitaip sako:

"Daug mūsų tautos narių, visiškai nepriklausančių oficialistiniams veiksniams, savo pasišventimu informuoja pasaulinę spaudą apie lietuvių tautos tragišką padėtį; lietuvių draugijos rašo memorandumus Jungtinėms Tautoms ir vyriausybei; tarybos skelbia rezoliucijas įvairiomis tautos dienų minėjimo progomis; spauda gaivina lietuvių meilės ugnį išblaškytoje tautoje. Visa tai daroma iš pasišventimo."

Atrodo, kad tikrai pasidarė praraja tarpe tautos masių ir apmokamų veiksmų. Iš praktikos žinome, tokius reiškinius: Laukų, plieno ar kito fabriko darbininkas su malonumu apsimoka lietuviško laikraščio prenumeratą. Bet didžiuliam "Ekselencijū", keliolika kartų didesnę algą gaunančių, negu fizinio darbo žmogus, jokio lietuvių laikraščio neprenumeruoja. Nori, kad pasišventę spaudos leidėjai siuntinėtų nemokamai. Charakteringą atsakymą turime iš Washingtono: "Pasiuntinybė neturi lėšų lietuviškiems laikraščiams prenumeruoti"...

Sutaupant po vieną butelį šampano "priėmimoose", pakaktų prenumeratomis. Išponėjusiose viršūnėse turėtų atgimti Maironio, Kudirkos ir Basanavičiaus dvasia.

P. BARAUSKAS

Iš Argentinos Lietuvių Balso red. Kastanto Norkaus sukakčių minėjimo lapkričio 30 d.: iš k. į d.: dail. Zuzana Narkevičienė, sukaktuvininkas K. Norkus, už gėlių puokštės - Genovaitė Balčiūnienė, PLB Arg. apyg. v-bos pirm. Ant. Balčiūnas. Sveikinimo žodį tarė Arg. Liet. Centro pirm. Jurgis Ziberka, šalia Ona Ožinskienė, ALC viceprim. Vyt. Balčiūnas ir ALB leidėjas Pranas Ožinskas, minėjimo komisijos narys.

Ant. KIRSTUKO nuotrauka

nandoah, Pa. Čia du jo broliai susituokę Lietuvaites, o sesuo ištekėjusi už lietuvio (Barimo). Giminės per 8 metus stengėsi jį išlaisvinti.

metų įtampos metu su Kuba. Lietuvos žmonės karo nenori; jų nuomone nepriklausomybės klausimas tegalės būti išspręstas taikos būdu.

V. Meškauskas Margutyje paklausa: Kiek partijų ir grupių VLIKE beliktų, jei kiekvienai būtų užkrauta pareiga kasmet įmokėti po \$500?

ELTa skelbia kalbėjusi su neseniai iš Lietuvos Vokietijon atvykusiais, kurie pareiškė: "Lietuvos lietuviai pageidauja "griežtai vengti per didelių tuščių vilčių puoselėjimo išlaisvinimo reikalui."

Dirva paskelbė V. Alseikos pasikalbėjimą su neseniai iš Lietuvos atvykusiu, bet klausimai ir atsakymai, atrodo, paties sugalvoti.

Europos Lietuvio bendradarbis Al. Dičpetris pasakoja: Myliu paprastus žmones, J. Tysliavos eilėraščius, savo žmoną, džiuzą, grybus, bulvinius blynus ir ožius.

Atvykęs iš Lietuvos būk tai pasakojęs, kad ten labai laukiama karo, kad šiuo klausimu ypatingai ryžtingai pasisako ūkininkai ir t.t.

Los Angeles lietuvis Vasiliauskas, priimdamas JAV pilietybę, pakeitė pavardę į Arus, nuvyko Lenkijon ir susituokė su Suvalkų trikampio lietuvaitė.

Iš Amerikos apsilankę turistai Lietuvoje girdėję kitokias kalbas. Manoma, kad karas nieko neišspręstų ir Lietuva būtų sulyginta su žeme. Karo baimė labai stipriai pasireiškė praeitų

Stebėtojas

Laužkimės nauju keliu

Įdomu, "vienybiską" šūkį "Laužkimės pro geležinę uždangą!" pavartojo pirmininkas komisijos aukoms lietuvių skyriui Pasaulinėje parodoje. Los Angeles gi suruošta viešos diskusijos tema "Paleškoti naujų kelių Lietuvai laisvinti." Jau ir ten suprasta, kad senieji "suakmenėjusių pozy".

Mūsų Ramovėnai norėtų išleisti išsamų K. J. Jurgėlos veikalą apie 1863 metų sukilimą. Autorius žinomas, ramovėnų ryžtas remtinas. Sėkmės!

Vilniuje atidaryta nauji rūmai centraliniam Lietu-

vos knygynui (įpėdiniui dr. Basanavičiaus planuoto Tautos Namu), kuriame bus 2 milijonai visokiomis kalbomis knygų ir 14-ka specializuotų salų skaitytojams. Būtų įdomu žinoti, ar yra ir Amerikos bei kitų užsienio lietuvių leidinių, ir ar jie laisvai piliiečiams prieinami?

Massachusetts senatas priėmė Wellso rezoliuciją (nr. 1064). Ji sveikina Lawrence, Mass., lietuvių parapiją dėl jos įnašo miesto kultūriniam - visuomeniniam gyvenimui. Parapijai vadovauja prel. P. Juras. Iš jos išėjo 12 gydytojų, daugelis

slaugių, 20 mokytojų, 9 kunigai, 3 vienuoliai ir 13 seserų.

Kai kuriose kolonijose "vienybė lietuvininkų" principas puikiai klesti. Dirvoje rašoma: Reikia parengti, kad kultūriniai renginiai Bostone ir Worcesteryje, nežiūrint kuri grupė rengtų, kitaip galvojančių yra lankomi ir remiami. - Puikus pavyzdys visoms Amerikos lietuvių kolonijoms!

Anuosyk paleistas, ilgai kalintas kun. Ciszek, pasirodo, gimęs buvusioje Am. lietuvių "sostinėje" - She-

4,000 MYLIŲ APLINK DIDŽIUOSIUS EŽERUS

Britas yra mieguistas Kanados miestelis 200 mylių į šiaurę nuo Toronto, prie Jurgio įlankos Hurono ežere. Jo ramybę garantuoja dviejų mylių nuotolis nuo didžiulio 69-tojo kelto ir retai apgyventa apylinkė, pro kurią teka didoka Magnetavano upė. Vienoje pusėje Brito yra Jurgio įlanka su savo 30,000 salų ir salelių, o kitoje, į rytus, Algonkveno parkas ir tūkstančiai mažų ežerukų.

Čia ir apsislojome nakvnei liepos 9-tą. Ne pačiame miestuke, bet dar kokią mylią pavažiavę keliuku pagal Magnetavano upę. Toks ponas Barklis iš Ohio čia prisistatęs lentinų trobelių, kurias nuomoja žvejams, medžiotojams ir šiaip pakeleiviams.

PRIMENA LIETUVOS VASARNAMIUS

Mūsų trobelė turėjo du mažus miegamuosius, virtuvėlę su indais ir spintą. Vonios nebuvo, bet po šilto dušu galima buvo nusiprausti netoli esančiame didesniame pastate, kur pats Barklis gyveno. Jis Ohio ilgus metus buvo draudimo agentu, o dabar išėjęs į pensiją ir nusipirkęs šią vasarvietę.

Beidami į savo trobelę, prie kitos pamatėme didžiulį dubenį su dar gyva žuvis. Nebelškenčiau, ir tuoj, pasičiupęs meškerę, bėgau prie upės. Užmečiau nuo uolos į tamsiai rudą, gana sraunų vandenį. Iš karto nieko, bet po kelių sekundžių srovė, atrodo, užnešė mano plūdę ant akmens ir panarino. Nei nepagalvojau, kad žuvis. Bandžiau traukti ir pajutau, kad kažkas trukčiojo. "E," pagalvojau, "čia ne akmuo ir ne šaka." Pradėjau greitai sukti savo ritę ir pamatčiau gilumoje besivartančią žuvį, norinčią ištrukti.

Pritraukęs arčiau krašto, staiga truktelėjau ir išmečiau savo gražuolį ant akmenų. Buvo juodasis ešeris, kurių sezonas tik ką prasidėjęs toje apylinkėje. Vėliau svėriau. Svarstyklės rodė lygiai du svarus. Ir jei "profesionalai" meškeriojotai ir pasijuoktų iš manęs, tai mėgėjui toks laimikis pakankamas.

GAMINAM SAVO MAISTĄ

Per kelias valandas pusę tuzino panašių prigaudžiau -- visi ešeriai. Parsinešiau į trobelę, pasiguldėm mas tas žuvis ant laiptukų ir nuskutom. Kitą rytą svieste iškepėm -- tokios skanios buvo.

Ponas Barklis ir laivus su motorais nuomoja. Šeši su pusė dolerio diena. Daug laiko neturėdami, atidėjom šį malonumą vėlesniam laikui. Po pusryčių vėl patraukėm 69-tuoju keliu aukštyn Sadbiurio link. Vėliau gailėjomes, kad Barklį taip greit palikom, nes čia buvo praleista gražiausia mūsų kelionės diena. Be to, jis tik septynišiolis dol. mums tepaskaitė už trobelę, mažiau kaip du ir pusę žmogul.

Sadbiuris yra didžiausias miestas šiaurinėje Ontario provincijos dalyje ir turi 80,000 gyv. Čia yra ir lie-tuvių kolonija. Tautiečiai dirba gausiuose miesto fabrikuose. Sunku ir akims tikėti, iš žaliųjų miškų ir

mėlynųjų vandenų įvažia-vus į miestą ir vėl pama-čius aprūkusius pastatus ir dulkėtas gatves.

DAUG PRAMONĖS APLINKIU

Bet Kanados pramonė ne vien Sadbiuryje sukonce-ntruota. Visas šiaurinis Hu-rono ežero krantas nusags-tytas fabrikais. Trisdešimt mylių į vakarus nuo Sadbiu-rio, netoli 17-to kelio, yra Espanolos miestelis, žino-mas savo lentpiūvėmis ir popierio fabrikais.

Dar toliau pavažiavus 17-tuoju keliu ir truputį pasu-kus į šiaurę, galima priva-žuoti Elliot Lake miestelį, kurį dar vadina uranijaus sostine. Jo apylinkėse ran-dasi didžiausi pasaulyje uranijaus klotai. Tiesa, nuo 1959 m. uranijaus gamyba čia smarkiai nukrito. Iš bu-vusių 12 kasyklų dabar te-veikia tik 5. Į vieną kasyk-lą leidžia ir smalsuolius pažiūrėti kaip kasamas me-talas, iš kurio daro atomi-nes bombas.

Dar toliau į vakarus 17-tasis kelias perkerta Misi-sagio upė, kurios elektros jėgalinės aprūpina energija šiaurinę Ontarijo provinci-jos dalį.

Bet žymiausi XX amžiaus technikos atstovai yra

V. Zalatorius

Su Ste, Marie miesto ir uos-to sliuzal, per kuriuos iš Hurono į Aukštutinį ežerą praplaukia daugiau laivų kaip Suezio ir Panamos ka-nalais kartu.

LAIVŲ IŠKELIA 21 PĖDĄ

Kas minutę laivas su kviečiais, geležies rūda ar kokiomis prekėmis įplaukia į vieną iš sliuzų. Sunkūs geležiniai vartai užsidaro ir pradedamas leisti į sliuzą vanduo. Prileidžiama tiek, kad laivas iškeliamas 21 pėdą, iki Aukštutinio ežero vandens lygio. Šis laivų judėjimas vyksta 24 valandas į dieną.

Prekių gabenimas nesenai buvo sumažėjęs, kai amerikiečių kontroliuojama "Kanados jūrininkų profesinė sąjunga" susiginėjo su mažesne kanadiečių profesine sąjunga, kas atstovaus jūrininkus "Aukštuti-nių ežerų transporto bendrovėje", ir sukėlė keletą streikų. Kanados vyriausy-bė įsikišo ir perėmė visas unijas laikinai savo žinion, kol bus sustabdyti nelegalūs išsišokimai ir atstatyta tvarka profesinių sąjungų viduje. Dabar judėjimas

sliuzais vėl vyksta norma-liai. Per Su Ste, Marie, pvz., keliavo ir kanadiečių rusams nesenai parduoti kviečiai.

Su Ste, Marie miesto tik viena pusė yra Kanadoje. Kita priklauso J.A.V. Abi puses skiria šv. Marijos upė, o jungia 1962 metais baigtas statyti 12,000 pėdų ilgio tiltas, kuris kainavo 18,5 milijono dolerių.

Taip mes per vieną dieną apvažiavome tai, kas išra-dėjams truko 1,000-čius metų sugalvoti, o inžinie-riams dešimtmečius supla-nuoti ir pastatyti. Ir vistiek diena praleista Brite lenti-nėje trobelėje buvo įdomes-nė ir malonesnė, kaip Sad-biurio fabrikai, Espanolos lentpiūvės, Elliot Lake ura-nijus ar Su Ste, Marie sliu-zai.

KAS NORI BŪTI ADMIROLU?

Visiems, kurie automobi-liu padažo 1,127 mylių ratą aplink Aukštutinį ežerą tarp Kanados ir JAV, Villaus Forto miesto prekybos rū-mų pirmininkas H. Johnso-nas išduoda admirolo pažy-mėjimą.

Ta kelionė nėra jau tokia paprasta. Tie, kurie papratę nakvoti Hiltono viešbučiuo-se, valgyti prancūzo virėjo paruoštą maistą ir po vaka-

rienės sėdėti nakviniame klube, geriau tegul į šią ke-lionę nesiruošia. Bet ji stipriai rekomenduojama žuvautojams, medžiotojams ir tokiems, kurie nebijo uodų vakarais ir nemano, kad pasaulio pabaiga artėja, jei negauna ledų savo nešio-jamam šaldytuvui.

6000 PAKELIUI KASDIEN

Mūsų maršrutas aplink Aukštutinį ežerą prasidėjo Su St. Mary mieste, kuris yra pietrytiniame ežero kampe. Išvažiavę iš miesto, pasukome į šiaurę 17-tuoju keliu. Ši kryptis automobi-listų yra labai mėgiama. Septyni iš 10 turistų, pra-važiuojančių naujuoju tarp-tautiniu tiltu per šv. Mari-jos upę iš Michigano į Kana-da, pasuka mūsų vėžliomis, o sezono metu 6000 automobi-lių kasdien yra pakeliui aplink ežerą.

Šis pasivažinėjimas ke-liautojams atsidarė tik 1960 m., kai buvo užbaigtas pas-kutinis transkanadinio vieškelio ruožas prie Vavos, 142 mylios į šiaurę nuo St. Mary. Šiai kelionei turizmo patarėjai siūlo paskirti pen-kias dienas, nors mes ją atlikome per tris. Vidutinės išlaidos -- 36 dol. į dieną porai.

Tęsiama 7 psl.

A. Griecių

seja ir piūtis

SATYRINĖ TRIJŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

VEIKĖJAI

BURBULIS - kolūkiu "Plačiuoju vieškeliu" pirmininkas
 FUTRIUS - buhalteris
 ŽVYNIŪTĖ - zootechnikė
 NAVICKAS - kolūkietis
 KIMSA - kolūkietis
 PENIMIS - spekuliantas
 DUNDA - draugas iš rajono
 ŠOFERIS
 BŪBELĖ - su pieno skardinėmis
 PASTRIGA - šeštoji organizacijos atstovė
 MAGDALENA - vištinkė
 BRONISLAVAS - kolūkietis
 Kolūkiečiai ir kolūkietės

TĘSINYS

ANTRAS VEIKSMAS PIRMAS PAVEIKSLAS

Ruskanas rytas. Tolumoje matyti per laukus vingiuojantis islytas, mašinų ir vežimų išvažinėtas kaimo kelias, kuris artėdamas pasuka į salį. Priešais dirvonas, kurį kerta platus griovys, apaugęs jaunais karklais. Urzgia žiūrovams nemato-mos mašinos motoras. Girdėti ir žmonių balsai: "Tai įvažia-

vom - nei pirmyn, nei atgal!" - "Atgal tai vis kaip nors iš-sikapstysim. Tik pirmyn jau kažin."

Pasirodo šoferis, apsivilkęs odinę liemenę, apsivėjęs il-gais batais. Ant galvos kepurė.

Šoferis (dairosi, mindžioja pagriovio žemę. Atsigrė-žęs sako nematomam keleiviui). Nieko neišeis. Arba pės-tiems teks eiti, arba atgal grįžti.

Bilsteli užtrenkiamos automobilio durys. Ateina Dunda. Su šviesia skrybele, dailiu paltu. Apsivėjęs lengvais pusba-čiais. Kelnes pasikėlęs, žengia atsargiai, pasirinkdamas sausesnę vietą. Atrodo, kad šie žmonės važiuoja į viešnagę ir paklydo.

Dunda. Negali būti. (Prieina prie griovio, dairosi) Pasiutimas! Kaipgi dabar į tą kolūkį patekti? (Pasidairęs, pasistaipeš, šoferiui) Važiukim, ir tiek. Pervaziuosim.

Šoferis. Aš mašinos nelaužysiu. Mašina valdiška. Dunda. Ir aš valdiškas.

Šoderis. Bet ar jūs norit, kad aš jus laužyčiau?

Dunda. Pa-siu-ti-mas! Kiti tai gerus kolūkius pasi-rinko. Privažiuojamus. O man šitas. Niekaip negaliu pa-tekti. (Žiūri į kojas) Būčiau bent tinkamai apstovęs... (Žiūri į tolį) Rodos, ten kažkas šmėkščioja. (Šoferiui) Matal?

Šoferis (įsižiūrėdamas). Brenda kažkoks žmogus, skvernus paleidęs.

Dunda. Reikia pasišaukti. (Šoferiui) Šaukim abu. Šoferis (pridėjęs delnus prie burnos, ūbauja). Uhu-u!

Dunda. Op-op-op!
 Šoferis. Uhu-u-u!
 Dunda. Išgirdo?
 Šoferis (įsižiūrėjęs). Ne.
 Dunda. Šaukim dar. Op-op-op!
 Šoferis. Uhu-u-u! (Pasižiūri) Sustojo.
 Dunda. Šaukim ir mojuokim.

Dunda ir šoferis šūkauja ir mosuoja rankomis, kepurėmis.

Šoferis. Ateina.
 Dunda. Gerai. Matyt, kolūkietis. Liepsiu atsistoti ark-lius, kad ištrauktų mašiną.
 Šoferis (atsidusęs). Ilga istorija.
 Dunda. Nieko nepadarysi. Liaudžiai tarnaujame, ne šiaip sau kam.

Šoferis. Zi-inoma... (Svilpaudamas nueina į mašiną.) Dunda (įsižiūrėjęs nudžiungta). Tai juk pats Burbulis! (Atsisukęs, šoferiui) Štai kur tikras pirmininkas! Pėsčias apeina laukus. O ima šmeižti kažkokie blaurybės. Daugiau tokių vadovų mūsų kolūkiams! (Šaukia) Sveikas gyvas, gas-padoriaui!

Pasigirsta kažkas panašaus į "au-au-au". Ateina Burbulis Šlapias, suprakaitavęs. Įsai kreivi: vienas aukščiau, kitas visai nusviręs.

Burbulis (užkimusiu balsu). Draugas Dunda! Sveiku-tis, gerblamasis!

Dunda. Kodėl pėsčias?

Burbulis. Taigi mat, draugas Dunda, kokia karti šiandien kolūkiu pirmininko duona. Visas jėgas atiduok gamybai kelti, dar kolūkiečių sąmone rūpinkis, žadink, tam-suolius apšviesk.

Dunda. Ka gi taip švietel iš pat ryto?

LIKIT SVEIKI! - Šių kelionės aprašymų autoriaus Tėtis Julius ir žmona Birutė pasikrauna tolimesnei kelionei. Dešinėje yra pono Barklio trobelė, netoli Brito miestelio, Kanadoje, kurią nuomavo už \$7 [dieną. Toliau už medžių Magnetavano upė, kurioje gausu juodųjų ešerų.

Pirmą dieną per daug nesiskubino ir gana anksti pradėjom dairytis nakvynės, privažiavę Bačavos įlanką keliasdešimt mylių į šiaurę nuo Su St. Mary. Pasukom kelias mylias iš kello ir lietuvišku miško taku dasikasėm iki

ežero pakrantės, kur aptikom trobelių koloniją.

PAPLAUKOM SU MOTORU

Išsinuomavę namuką už 11 dol. į parą, paprašėm šeiminko valties su motoru

žuvavimui. Susiderėjom už penkius dolerius vakarui. Nors niekad nebuvau tokio kilnojamo motoro valdęs, greit prie jo pripratau. Savo rankelėlę, kaip motociklo, reikia sukinti, kontroliuojant greitį ir patempti už

Tęsiama 10 psl.

Rašytojo M. Katiliskio knygos "pristatymas"

Rašytojas Marius Katiliskis yra vienas nedaugelio išeivijos autorių, kurių knygy tiražai yra išseiami be specialių "pristatymų" bei papiginiimų ar išpardavimų.

Tačiau Gintaro korporacija šaltą gruodžio 14 d. vakarą sugalvojo suruošti ir šio rašytojo naujausios knygos "pristatymą" vi-suomenei. Balio Pakšto salė, šiaip šeštadieniais pasižyminti muzikos garsais ir bonkų bei stikliukų skambėjimu, tą vakarą pergyveno retą kultūrinį momentą. Apie 150 asmenų (daugiau negu garsiuose minėjimuose Chicagoje), susėdusių pusračiu prieš gana "modernų" M. Katiliskio paveikslą (jis telpa šiame puslapyje), klausėsi rašytojo kūrybos įvertinimo, paliustruoto jo novelėmis iš naujausiojo rinkinio "Šventadienis už miesto" (355 psl., išleido-Terra, spausdino M. Morkūno spaustuovė, tiražas — 2,000 egz.)

M. Katiliskio knygos apibūdinimą atliko Algirdas Antanaitis, kuris susirinkusius supažindino su naujuoju rašytojo leidiniu. Pažymėjo, jog tai yra penktoji

Marius Katiliskis

M. Katiliskio knyga, išėjusi 15 metų laikotarpyje.

1948 m. išleistąjį pirmąjį rašytojo novelių rinkinį "Prasilenkimo valandą," sekė "Užuovėja", "Miškais ateina ruduo", išėjusiems nebegrįžti. Naujausia knyga "Šventadienis už miesto" M. Katiliskis grįžta į praeitį. Užtinkama 7 novelės (iš 17), kurios yra tilpusios pirmojoje jo knygoje. Tačiau šį kartą jos yra gero-kai pertaisytos, pagražintos. Pasak A. Antanaitį, M. Katiliskis atsisakė "tuščiažodžiavimo, manieringumo, klaidžiojimo į šonus."

Taip pat ir naujos šio rinkinio novelės, kurios dar neseniai buvo matytos mūsų spaudoje (Lietuvių Dienose, Metmenyse, Aiduose ir kitur), irgi yra patyrusios rašytojo plunksnos braukymą. Kas skaitė M. Katiliskio noveles periodikoje, tie tai vaizdžiai gali pajusti išvydę pataisas šiame rinkinyje.

"Šventadienis už miesto" buvo paliustruotas eilė novelių, kurias čia skaitė L. Barauskas, J. Kelečius, S. Kietlaitė, R. Stakauskas, pats įvertintojas A. Antanaitis ir kt. Jie visi, kaip daugiau ar mažiau pasireiškę aktorai, savo pareigas atliko gerai. Gal tik pats įvertintojas, nebūdamas dailiojo žodžio menininku, iš jų tarpo išsiskyrė.

Pabaigoje buvo pristatytas ir pats knygos autorius — M. Katiliskis (gyvena Chicagos pašonėje — Le-mont, Ill.), kuris tačiau pasitenkino tik keliais kukliais padėkos žodžiais, vakaro rengėjams, knygos leidėjui (Terros savininkui V. Civińskiui), knygos dailininkai (A. Kurauskui).

Šio vakaro metu buvo parduota nemaža naujosios M. Katiliskio knygos egzempliorių, o jų pirkėjai nepraleido progos nepaprastę autoriaus autografo.

M. Katiliskio knygos "pristatymo" vakaras žmonių skaičiumi "nukonkuravo" tuo pačiu metu Jaunimo Centre vykusį 1863 metų sukilimo minėjimą, kurį rengė Chicagos lietuvių organizacijų grupė, vadovaujama LB Chicagos apygardos valdybos. Pasirodo, kad kartais viena organizacija gali suruošti sėkmingesnę programą negu 10 ar daugiau sambūrių. E. S.

Prelatas Juras (Lawrence, Mass.), savo ir draugų lėšomis Putname, Conn. (prie Nek. Pr. M. Sescerų vienuolyno) pastatė namą, kuriame sutalpino savo per eilę metų rinktą spaudos ir liuanistikos archyvą.

Bus daugiau

Sėja ir piūtis

Atkelta is 6 psl.

Burbulis. Yra čia vienas tamsus kolūketis. Toks Kimsa. Velnias šovė tam nekrikštui — sūnų pakrikštinti. Topt man į galvą — mano kolūkyje krikštynos! Religiniai monai!

Dunda. Žinoma, žinoma. Šito tai jau nepakęsk.

Burbulis. Nuo vakar vakaro per naktį variau tą aiškinamąjį darbą, kad net... putos dribo per kraštus. Įsisąmonino!

Dunda. Pateisinti pasitikėjimą, pateisinti.

Burbulis. Tik, beauklėjant liaudį tose krikštynose, arklys pabėgo. Tai va briste ir brendu į raštinę. (Atsidus-damas gergždžia) Sunku vadovauti žemės ūkiui, draugas Dunda!.. O kaip jūs čia per tokius purvynus?

Dunda. Važiavau kolūkio apžiūrėti. Tik, matai, tilto nėra.

Burbulis. Argi nėra? (Prieina prie griovio, pasilenkęs pažiūri) Vėl stichinė nelaimė, draugas Dunda.

Dunda. Kokia stichinė?

Burbulis. Naktį lijo, vanduo pakilo ir nunešė...

Dunda. Argi taip smarkiai? Pas mus vos vos krapnojo.

Burbulis. O pas mus taip pylė! Grynas pasaulio tvanas! Visus tiltus nunešė.

Dunda. Hm... Tai kaipgi čia dabar man pasiformuoti?

Burbulis. Taip ir informuokis, draugas Dunda, kaip stovi.

Dunda. Per griovį?

Burbulis. O koks skirtumas? Aš ir per griovį galiu tamstai nupiešti tokį kolūkio vaizdą, kokio nė žmuidzinavičius nupiešė.

Dunda. Hm... Škart, brolau, pašybos nebeužteks... Man reikia ir su kolūkiečiais pasikalbėti.

Burbulis. O kam su jais?

Dunda. Rajkomas gavo kažkokį popieruką. Signalai... Man pavesta kolūkiečių paklausinėti.

Burbulis. Signa-alai... Fit — man tie signalai... Kad ir signalai, aš galiu tamstai pasakyti tą patį, ką ir kolūkiečiai. Tip-top.

Dunda. O ką, tavo manymu, kolūkiečiai man pasakytų?

Burbulis. Jie pasakytų... jie pasakytų... "Sušukime draugai Dunda! trissyk galingą valio!"

Dunda. Tik tiek?

Burbulis. O ar to neužtenka, draugas Dunda?

Dunda. Dėl tiek neapsimoka nė čeverykų purvinti.

Burbulis. Neapsimo-oka, draugas Dunda! Gryni nuostoliai.

Dunda. Tai ką gi... Pasakok, užsirašysiu. (Išsima užrašų knygelę) Tai, sakai, reikalai kolūkyje neblogi.

Burbulis. Geri reikalai, draugas Dunda. Klestim kaip paslute.

Dunda. Darbo drausmė nepašlijusi?

Burbulis. Pas mane nepašlįsi! Kolūkiečiams įkvepiu tokį entuziazmą, kad nežino, kur dėtis.

Dunda. Skundų nėra?

Burbulis. Kokių skundų?

Dunda. Ar kolūkiečiai nesiskundžia?

Burbulis (atsidūsta). To tai yra. Nemalonu, bet kas yra, tai yra. Nesiginsiu.

Mano apsilankymas Lietuvoje

— Po Paryžiaus, Tysliavos neteko daugiau sutikti ir labai apgalestavau, kai taip anksti mirė, — Urbšys užjaušdamas kalbėjo. — Ar ilgai sirgo? — Jisai tetravosi.

— Deja, iš skrodimo analizės paaiškėjo, kad ilgai, gydytojai spėjo, kad širdis buvusi palies-ta priepuolio prieš 10 metų, bet nežinojome. Po prakalbų, ar labiau nuvargęs skusdavosi skausmais po krūtine, bet neprileido minties, kad tai širdis. Tikrąją padėti patyrėme 1960 m., lygiai metus prieš mirimą, bet jau tada buvo per vėlu...

— Giliai užjaučiu, kad Jums teko sunki pareiga. Neįsivaizduoju, kad Juozas kitaip būtų norėjęs. — Urbšys pareiškė.

Iš Amerikos lietuvių gyvenimo, atrodo, J. Urbšys težiņas, kas rašoma komunistų Laisvėje ir Vilnyje ir iš to pasidaras išvadas. Kitu leidinių ir Vienybės nematęs nuo prieškarinių laikų.

Iki atvykau į Kauną, nė vieno Vienybės egzemplioriaus neturėjau, visus išnešiojo. Neberadau ir tos laidos, kurioje buvo rašinys apie Latvijos užs. reik. ministerio Munsterio pareiškimus. Tada žmonės spėjo, ar panašų raštą teks ir Urbšiui pareikšti...

Apie tai prisiminus, Urbšys nusišypsojo...

— Na, o kaip su kitais mano kolegomis, Amerikoje, ar jų vaikai tebekalba lietuviškai, — jisai domėjosi.

— Manau, kad tebekalba lietuviškai, — atsakiau, nors tikrumoje nežinojau, kaip yra. — Ap-galestavajame, kad kai kurių pareigūnų vaikai, kurie turėtų būti lietuviybės pavyzdžiu kitiems Amerikoje gimusiems jaunuoliams, sukūrę mišrias šeimas ir lietuvių veikloje nedalyvauja. Bet išsivijęs sąlygose tai neišvengiama. Didžiuojamės konsulo Budrio sūnumi, kuris pagarsėjęs Amerikoje kaip rašytojas ir yra išleidęs keletą knygų anglų kalba, nors ir jis lietuvių tarpe, deja, nedalyvauja.

Urbšys, kaip ir kiti nepriklausomybės laikų veikėjai, gyvena, kaip pensininkas. Jisai gauna 50 rublių pragyvenimui ir dar kiek uždirba kaip vertėjas. Nežlūrint gausių pažįstamų, tegavęs vieną siuntinį iš tolimos giminaitės P. Amerikoje. Kartais sueinąs buv. prezidentą Stulginskį, min. Klimą ir kt. Gailėjaisi, kad mano trumpo vizito metu Kaune nebuvo progos su jais susitikti.

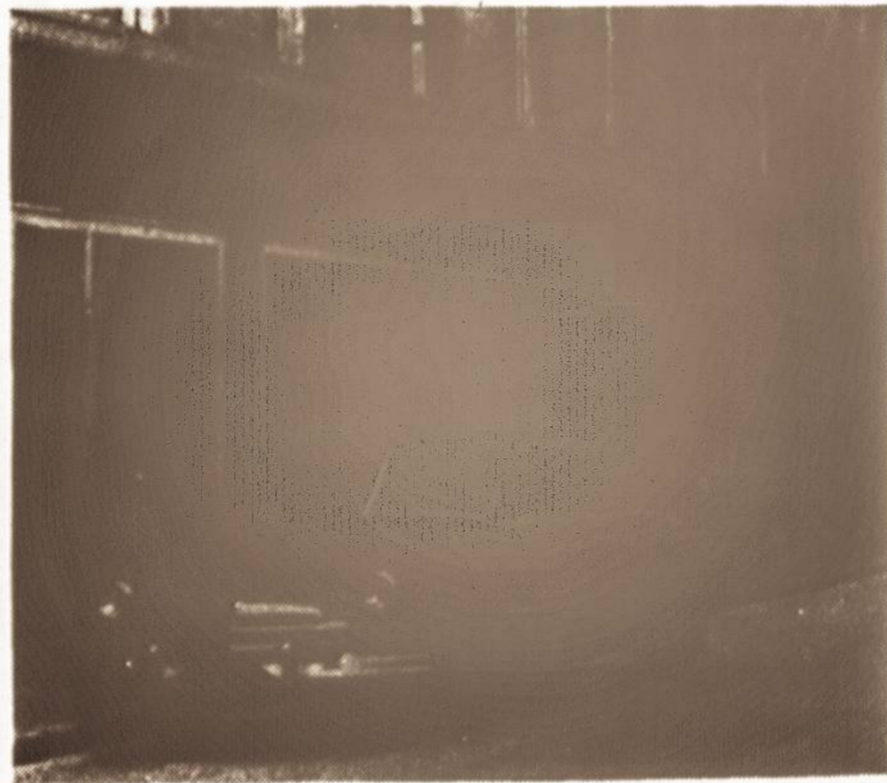
Iš kitų lietuvių teko nugirsti, kad savo laikų Paleckiui buvo priekalštaujama, kad jisai esąs per daug geras buv. "smetoninkams", bet tie priekalštai Paleckio nepaveikė.

Kai su Urbšiu išsiskyrėm, į teatrą buvo per vėlu, todėl Stasiulioniu pakvietus, aplankiau "Tulpę".

— Tai čia buvusi Konrado kavinė, kur seniau suėdavo Jūsų ponitės, — jisai juokavo.

— O dabar, ar kitaip? — klausiu, prie staliukų pastebėjusi meilias porėles ir grupes. Dešinėje kavinės pusėje nedidelė estrada, tango

Buv. Konrado, o dabar "Tulpės" kavinėje.

"Tulpės" kavinė Kaune

groja 4 asmenų orkestras, o prie mikrofono simpatiška solistė. Dainuoja lietuviškai, Kavinė atremontuota, pačiame viduryje — fontanas, aplinkui lietuviškos dekoracijos.

Neilgai čia buvome, nes vidurnaktį orkestras nustojo grojęs ir, šviesas gesinant, svečiai mandagiai buvo išprašyti. Sutikę fotografus Macių ir Serapiną, į Kauną atvykusius savo draugų aplankyti, nenorėjom skirstytis. Kiti sužinoję, kad esu iš Amerikos, taip pat prisijungė. Pakviečiau į viešbutį ir toliau kalbėjomės.

Vienas iš grupės dalyvių buvo žydų kilmės muzikas J. Zakas, Kauno Žemės ūkio Akademijos dūdų orkestro vadovas. Pasigyrė, kad Texas valstybėje gyvenęs jo dėdė, kurį tikisi kada nors aplankyti. Kiek anksčiau jo dėdė iš Lietuvos išvyko į Izraelį ir iš ten pateko į Amerika.

Visi tie jaunuoliai vienap ar kitaip surišti su teatru ar muzikine veikla. Gražiai apsirengę ir linksmai nusiteikę. Tik dailininkė Eglė Šniraitė buvo daugiau panaši į mūsų "beatnikus". Jauna dailininkė entuziastiškai pasakojo apie savo sukurtus kostumus naujam amerikiečio dramaturgo Arthur Miller statomam veikalui.

— Būtinai rytoj 12 val. dieną ateikite į teatrą, į generalinę repeticiją, — ji prašė. — Ten sutiksime ir mano draugę Čarneckaitę.

Klausiu ar ta pati, kurios tėvas miręs Sibire? Pasirodo, kad ta pati, tik dabar jau ištekėjusi.

Amerikos gyvenimu jie visi, atrodo, nepaprastai domisi, iš vardų pažįsta Hollywoodo kino aktorius, žino Tennessee Williams ir kt. rašytojų veikalus, skaitę Hemingway ir kt., tik beveik nieko nežino apie lietuvius Amerikoje. Žino apie Rūta Lee iš jos filmo, o Vandą Stankus iš jos populiarių plokštelių. Bet Amerikos lietuvių veikla ir mūsų kultūrininkų vardai jiems jau svetimi. Stebėjosi, kaip aš būdama amerikietė taip gerai lietuviškai kalbu ir kodėl nemoku "twisto"...

— Tai jaunimo šokis, — teisinausi.

Bet kai kurie tą "twistą" išmokę iš Amerikoje apsilankiusių Lietuvos sportininkų, nors viešai, Metropolyje ar kitur, tų šokių venglama.

Labiausiai laukiamos dovanos iš Amerikos — džiaz plokštelės, lūpų dažai, apirankės, auskarai ir blizgančios išsiginės suknelės.

Amerikiečių įtaka visais atžvilgiais stipresnė negu okupanto. Kodėl čia taip pagarsėjęs A. Miller ir kt., kodėl taip mėgiamas džiazas. bei kitokie mūsų gyvenimo papročiai? Ar JAV kultūrinis bendradarbiavimas su Sov. Sąjunga paveikė ir jaunimą Lietuvoje?

Jeigu taip, tai, galvojau, kad lietuviai Amerikoje turėtų susirūpinti, kaip prie to jaunimo prieti, nes, senajai kartai išmirus, liksime jiems svetimi ir nežinomi.

Tikrai džiaugiausi, turėjusi progos tokį ma-lonų vakarą su jaunimu praleisti.

B. J.

Kauno Žemės ūkio Akademijos dūdų orkestras televizijos programos metu. Diriguoja Mykolas Zakas.

Muziko Aleksandro Aleksio sukaktis

Šiais metais JAV rytinių pakraščių lietuviai savo tarpe turi žymų sukaktuvinių. Waterburiečiai, sukuriams įsiai net keliasdešimt metų darbuojasi, jau pagerbė Aleksandrą Aleksį gruodžio 1 d. tenai įvykusiame tarptautiniame koncerte. Kadangi prof. Aleksio 50 metų muzikinio darbo sukaktis yra brangi visiems lietuviams, tai ir Vienybės skaitytojams pateikiame žinių apie tą veiklų lietuvi.

Muzikas Juozas Kreivėnas prieš septynerius metus, tada Aleksio 70 metų amžiaus sukakties proga Muzikos žiniose rašė:

"Jis yra Waterbury, Conn., šv. Juozapo parapijos vargonininkas, toje vietoje jau nuo 1924 m. Bet per kelias dešimtis metų ligi pat paskutinių dienų girdime jį esant lietuviškos veiklos vadu. Kietą gyvenimo mokyklą išėjęs, ištvėringas, skaidrios nuotaikos užtenkęs ne tik sau, bet ir kitiems, jis daug kur sukėlė nusistebėjimo: nejaugi jam jau 70 metų?"

Aleksandras J. Aleksis gimė 1886. X. 10 d. Pediškių k., Krosnos valsč., Marljampolės apskr. Apie savo jaunystę ir kelią į žmones jis taip rašo:

"Vos aštuonių metų sulaukęs, tapau našlaičiu ir po tūlo laiko išvažiavau į Lenkiją pas savo 22 metais vyresnį brolių kunigą Vincą Aleksandravičių. Jis buvo šv. teologijos magistras, vėliau kanaanikas, už lietuvišką žodį caro valdžios iš Vėlverių mokytojų seminarijos, kur buvo prefektas, pašalintas (žiūr. Kudirkos raštų, II, pusl. 179) ir nusijūstas į Lomžos priemiesčių Plonnicą.

Kun. Vincas buvo ne tik šaunus lietuvis patriotas, bet ir didelis muzikos mylėtojas, pusėtinai gerai grojo smuiku ir parašė keletą giesmių (vieną tų giesmių "Kalėdgiשמע" yra išleidusios "Muzikos žinios"). Aš apsigyvenau jo klebonijoje. Jis mane mokė smuikuoti. Po kurio laiko tas mano brolelis klebonijos pastogėje sulipdė kvintetą, kuriame dalyvavo latvis karininkas, mokytojas, du valdininkai, tūla dvarininko žmona ir aš.

Toji dvarininko žmona man ir fortepijono pamokų pradžią davė. Vėliau, kiek paūgėjęs, įstojau į Lomžos dainininkų draugiją "Lutnia", kur chorui vadovavo karo kapelmeisteris. Šis žmogus pastebėjo mano muzikos pamėgimą, paruošė programą, davė man forte-

MUZIKAS ALEKSANDRAS ALEKSIS

pijono pamokų, ir aš 1907 m. įstojau į Varšuvos muzikos konservatoriją.

Dar nebaigęs muzikos mokslų, A. J. Aleksis 1913 m. buvo pakviestas vykti Amerikon ir Chicagoje perimti vadovauti "Birutės" chorui. Nors tuo pat metu buvo pasiūlyta ir karo kapelmeisterio padėjėjo vieta Lomžoje, iš domumo atsidadė Chicagoje. Tačiau į Chicago atvyko pavėluotai, nes "Birutės" chorui jau vadovavo A. S. Pocius. Tuo būdu A. J. Aleksis tapo Dievo Apvaizdos parapijos Chicagoje vargonininku ir choro vedėju.

Su choralis A. J. Aleksis darbą pradėjo nuo 1904 m., kai brolis kunigas Vincas ir Ksaveras Vanagėlis-Sakalauskas (autorius dainos "Kur banguoja Nemunėlis", kilęs iš tos pat dzūkioskos Símno - Krosnos apylinkės, kaip ir Aleksandravičiai) Lomžoje suorganizavo lietuvių draugijėlę ir šlokią tokį chorą. Varšuvos konservatorijoje mokymosi laikais, mirus M. K. Čiurlioniui, dvejus metus vadovavo

lietuvių studentų chorui. Su tuo choru šešias dainas įdainavo ir į plokšteles.

Amerikoje su choralis dirbo Chicagoje, Brooklyne, Detroite, Springfielde ir nuo 1924 -- Waterbury, kur su choru surengė apie 80 koncertų.

Waterbury buvo pastatytos operetės: St. Šimkaus "Išėivis". M. Petrausko

"Consilium facultatis", J. Žilevičiaus "Lietuvaitė", A. J. Aleksio "Į tėvynę", vertimai "Klaipėdos Julė", "Sylvia" ir t. t. Su kitų kolonij (Hartford, Bridgeport, New Haven, Ansonia) choralis surengė tris dainų šventes, iš kurių ypač pavyko 1930 Vytauto Didžiojo sukaktuvių proga rengtoji. Vėliau su New Britain choru įdainavo Lukšio "kalbamų paveikslų" chorinę dalį (tie paveikslai buvo apščiui rodomi Amerikoje ir Lietuvoje). Jo vadovaujamo Waterbury parapijos choro koncertuose dalyvavo žymių menininkų svečių: J. Babravičius, Anna Kaskas, A. Sodeika, V. Bacevičius, M. Rakauskaitė, J. Žukas, J. Augaitytė, J. Butėnas, I. Nauragis, B. Darlys, A. Vanagaitis, S. Liepas, J. Olšauskas, M. Kižys, J. Kudirka, Iz. Vasyliūnas ir kiti.

(Kadangi šis rašinys buvo rašytas 1956 m., tai dar reikėtų nurodyti ir vėlesnes datas iš prof. Aleksio veiklos. Muzikas Aleksis 1960 m. vadovavo ALRK Susivienijimo sukaktuviniam seimui; 1961 m. buvo Dainų Šventės garbės dirigentu; 1962 m. ALR vargonininku ir 1963 m. Lietuvos

Su lietuviška programa jo choras buvo girdimas su Lithuanian Variety programa 1934-39 m. per trejetą radijo stočių. 1939 m. Lietuvių Dienoje New Yorko pasaulinėje parodoje dalyvavo su 80 chorių ir 16 šokėjų, taip pat ta proga rodėsi ir iš New Yorko UNYC radijo stoties. 1956. VII. 1 choras taip pat nugalėjo sunkumus ir atvyko į Dainų Šventę Chicagoje. Vyčių jubiliejinių seimų vedėju. Šiemet gruodžio 1 d. Waterbury, šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje jo ini-

ciatyva įvykęs tarptautinis koncertas, tiek savo dalyviais, tiek atliekamais kūriniais, buvo pirmas toks lietuvių istorijoje ir tuo pačiu gražus jo sukakties paminėjimas. Red.)

1915 m. bendrai su A. S. Pocium ir Ona Klimavičiūte įsteigė Chicagoje. Beethoveno muzikos konservatoriją. Apsigyvenęs Waterbury, taip pat įsteigė savą muzikos studiją.

Iš pat jaunystės daug savo jėgų skyrė Lietuvos Vyčių organizacijai, vėliau - Vilniaus Vadavimo sąjungai. Dabar yra ALK Federacijos ir ALT centro valdybų narys ir vietinių skyrių pirmininkas. Aktyviai dalyvauja Balfo, Lietuvių Bendruomenės, ALRK Susivienijimo, Lietuvių Darbininkų sąjungos ir ALRK Vargonininkų sąjungos veikime. Nuo 1914 metų ligi šiol jo gyvenime nebuvo tokio momento, kad nebūtų kokios nors centrinės ar vietinės organizacijos pirmininku. Taip pat priklauso prie American Guild Organists, Mattatuck Musical Art Society ir International Piano Teachers Association.

A. J. Aleksio rolę organizacijos gyvenime vaizdžiai iliustruoja jo veikla ALRK Vargonininkų sąjungoje: čia jis ėjo įvairias atsakingas pareigas, dabar yra garbės narys ir nuolatinis seimų pirmininkas, puikiai sugebąs rasti išeitį kebliose situacijose. Garbės narys jis yra dar keturiose kitose organizacijose: L. Vyčių, Pavasarininkų, ALRK Darbininkų ir ALRK Federacijoj.

Lietuvos valstybė A. J. Aleksio nuopelnus lietuvių tautai įvertino ir 1938 m.

Pabaiga 12 psl.

GRAIKŲ GYDYTOJAS GALĖNAS

DR. A. GRIGAITIS

Gan smulkiai jis ištyrė galvos smegenis. Jis sekė Gerofilą, Erazistratą - senovės garsius medikus, bet daug pridėjo ir savo - naujo. Jo nuomone, svarbiausių žmogaus kūno nervų pradžia yra smegenyse. Iš 12 porų smegenų nervų Galėnas aprašė septynias paras. Galeno nuomone, smegenys yra proto ir sielos centras -- pneumos, kaip jis tai pavadino.

Proto - pneumos įsakymus nervai išnešioja į visus kūno organus.

Širdis, Galeno nuomone, yra gyvybės centras. Iš plaučių per plaučių venas į kairiąją širdį pakliūva gyvybės šaltinis - kraujas, o iš ten - arterijomis išnešiojamas kraujas po visą kūną.

Kepenyse, skelbė Galėnas, eina kraujo gamyba, kūno mityba. Iš skrandžio ir "žarnų perdirbtas maistas pakliūva į kepenis, o iš kepenų venomis išnešiojamas į visą kūną.

Žmogaus sveikata laikoma, kad esanti geram stori, kada sudėtinės organizmo dalys yra tinkamoj kiekybėj ir kokybėj. Bet šis sveikatos stovis svyruoja senatvėj, pas vyrus, moteris ir pareina nuo gyvenimo būdo ir kitų aplinkybių.

Galeno manymu, gyvybė susideda iš trijų svarbiausių funkcijų: gyvybės jėgų, kurios slepiasi širdy, fizinių jėgų šaltinio - kepenys ir psichinių jėgų centro -

smegenys. Galėnas mokė, jog priešakinės nugarkaulio smegenų šaknelės yra judinimo, o užpakalinės pajutimo takai.

Tų pačių išvadų priejo XIX a. anglų fiziologas C. Bell ir prancūzų fiziologas Manzandis. Tai buvo Europoj didelė sensacija. Galėnas mokė, jog medicinoj svarbiausia yra pažinti sveika žmogaus anatomiją ir fiziologiją ir tik tuomet eiti prie ligų pažinimo bei gydymo.

Liga, Galeno manymu, yra ne kas kita, kaip pakrikimas funkcijų pavienių kūno dalių. Liga atsiranda dėl sukrikimo kūno syvų - kraujo, tulžies syvų ir t. t.

Tiek dabar, tiek anais laikais, Galėnas ligos -

atsiradimui skiria didelės reikšmės aplinkai, kuri padeda išsivystyti ligai. Toliau eina pačios ligos atsiradimas - jos reiškiniai. Pagaliau, liga gydymo dėka arba savaime pračina, ir ligonis pasveiksta.

Galėnas buvo akylus stebėtojas ir savo pastabumo ir nuodugnaus ligonio tyrimo dėka jis tapo garsus gydytojas ir medicinos mokslo vyras.

Gydyme Galėnas vartodavo psichoterapiją, higieną, dietą, jis skirdavo didelės reikšmės perspėti ligą. Jo receptai kartais susidėdavo iš tuzino vaistų.

Metams baigiantis, laikas atnaujinti Vienybės prenumeratą.

Lionės Jodytės

TOWN HALL REČITALIO ILGO GROJIMO PLOKŠTELĖ IŠEINA PRIEŠ KALĖDAS. KAINA \$5.98 VIENA.

ALEX MATHEWS, 256 UNION AVE. BROOKLYN 11, N.Y.

Didesniems kiekiams duodame nuolaidą.

Viršelį iliustravo dailininkas JURGIS JUODIS

Norintiems įsigyti plokšteles Kalėdoms, prašome siųsti čekius ar perlaidas šiuo adresu:

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Vilniaus Sporto laikraščio korespondentas V. Zeliukas per eilę to leidinio numerių davė platų reportažą apie XIII Europos krepšinio pirmenybes Vroclave (Breslau) Lenkijoje. Be mums žinomų dalykų, jis čia duoda ir negirdėtų faktų. Pavyzdžiui, jis rašo apie krepšinio veteranų susitikimą tarp Lenkijos-Europos rinktinės.

Europos rinktinėje žaidė ir Stasys Stankus — 1957 m. Europos krepšinio pirmenybių žvaigždė, kuris tuomet buvo pripažintas vienu geriausiųjų krepšininkų. Ir šį kartą, žaisdamas su veteranais, jis pasiekė daugiausia taškų (22) ir jo komanda laimėjo 82:60.

Apie S. Stankų V. Zeliukas rašo: "Su juo sveikinosi būvę varžovai akstelėje, įvairių komandų treneriai, teisėjai, FIBA nariai (jų tarpe ir generalinis FIBA sekretorius R. Džonsas, kuris išdidžiai sėdėdavo prie atskiro staliuko ir, užkėlęs koją ant kojos, nuolat pūsdamas dūmų kamuoliukus, stebėdavo rungtynes), Stasį tiesiog temptė iš mūsų tarpo, kur mes turėjome nuolatines sėdimas vietas, žaisti!"

Taip pat V. Zeliukas, savo reportažo pabaigoje, rašo apie praėjusią Lietuvos krepšininkų galybę:

"Po 1957 m., po X Europos čempionato, su S. Stankumi iš šalies rinktinės išėjo ir Lietuvos krepšinio atstovai. Praeina, vienuoliktasis, dvyliktasis čempionatai. Ir štai mes stebim tryliktojo Europos čempionato kovas. Praėjo ištisi šešeri metai, trys čempionatai, kurluose į mūsų šalies (reikia suprasti — Sov. Sąjungos, E. Š.) krepšinio pergales lietuviai neįnešė savo indėlio... Tačiau mes tikime, kad keturioliktojo čempionato didvyrių tarpe bus ir Lietuvos krepšinio atstovai..."

Rytų Vokietijos vyrų ir moterų tinklinio komandos viešėjo Kaune ir Vilniuje, išmėgindamos jėgas su lietuvišiais tinklininkais. Kaune svečiai neturėjo vargo ir lengvai (3:0) nugalėjo Kauno moterų bei vyrų rinktinės. Tačiau Vilniuje jie sutiko rvirtesnį pasipriešinimą. Vilniaus Žalgirio moterys taip pat pasidavė viešnioms, bet už tai Vilniaus ginamo vyrai (Lietuvos reprezentantai Sov. Sąjungos A klasėje) sumušė vokiečius net 3:0 (15:8, 15:13, 15:9).

Vilniaus Sporto laikraštis (lapkričio 26 d. laidoje) dalį pirmojo puslapio — vietą, kurioje dažnai atpa-

1964 m. sausio 5 d. prasidės Chicagos "Indoor Soccer" pirmenybės, kurioje dalyvaus ir lietuvių komanda. Nuotraukoje matyti lietuvių komanda, žaidusi pirmaisiais metais tokio pat pobūdžio pirmenybėse. Stovi: R. Kozeniauskas-Kozėnas, A. Martinkus, E. Vengiauskas, J. Šadauskas, Alenciukas, V. Numgoudas, V. Sipavičius, K. Baltramonaitis, R. Buzėnas, Omilijonas. Iš jų tik vienas Martinkus dar yra aktyviųjų eilėse. Šių metų pirmenybės vyks kaip ir visada Chicago Avenue Army, 234 E. Chicago Ave.

sakojami svarbesnieji sovietinio gyvenimo įvykiai, paskyrė JAV prez. Kenedžio atminimui.

Į juodos rėmus įremin-toje žinutėje — "Skaudus smūgis," rašoma: Lapkričio 22 d. Tachaso valstijoje Dalaso mieste buvo piktadariškai nužudytas JAV prezidentas Džonas Titedžerdas Kenedis. Yra pacituota Chruščėvo telegrama naujam prezidentui, pažymima, kad Mikojanas atstovavo Sov. Sąjungą laidotuviuose. Yra įdėta ir Kenedžio nuotrauka.

Chicagos Neries sportininkai žiemos sezone pradėjo rodyti daugiau aktyvumo. Vyrai krepšininkai dalyvavo Chicagos liet. krepšinio turnyre, o nuo gruodžio 22 d. pradeda žaidimus Marquette parko amerikiečių krepšinio lygoje. Jaučiai krepšininkai jau anksčiau pradėjo rungtyniauti Gage parko amerikiečių krepšinio pirmenybėse. Šiame parke žaidžia ir Neris tinklininkės.

Neries klubui jau keli metai pirmininkauja Zigmas Degutis (Vienybės skaitytojams pažįstamas iš jo nuotraukų), kuris paskutiniu metu dėl ilgų darbo valandų norėtų iš šių pareigų pasitraukti, bet neatsiranda kandidatų šiai vietai. Taip pat valdyboje ilgesnį laiką darbuojasi Zigmas Žiupnys, dar aktyvus tinklininkas ir tinklinis treneris. Šie du asmenys šiuo metu tempia ir Vid. Vakarų sporto apygardos vežimą, nuo ko, žinoma, nukenčia Neris klubo veikla.

Viktoras Severinas, sportininkas ir sporto darbuotojas, gruodžio mėn. 8 d. minėjo 50 metų sukaktį. Viktoras savo sportinę veiklą pradėjo nuo dviračių sporto ir jau 1930 m. Kaunas. Jonava — Kaunas dviračių lenktynėse užėmė II vietą. Kiek vėliau plačiau susidomėjo motociklų sportu ir greituoju čiuožimu. Po karo jis pradėjo kultivuoti ir slidinėjimą, šachmatus, plaukimą, ledo ritulį. Pasitraukęs iš aktyvaus sporto, pradėjo dirbti kaip treneris, sporto veikėjas sukaktivininkas turi TSRS sporto meistro vardą. 50 metų sukaktuvių proga buvo apdovanotas Garbės raštais ir medaliu "Lietuvos sportui atminti."

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

ROBERT F. NARK

COMPLETE INSURANCE SERVICE

700 CAROLINE AVENUE
N. VALLEY STREAM, N. Y.
VALLEY STREAM 5-0783

26 COURT STREET
BROOKLYN 1, N. Y.
MAIN 4-6400

Linksmų Kalėdų švenčių
ir Laimingų Naujų Metų

PARK FLORIST

8015 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.

Flowers of Distinction

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai

103-55 Lefferts Boulevard Richmond Hill, N. Y.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

John Orman
Insurance ir Real Estate

110-04 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas Virginia 6-1800

L Aidotuvijų Direktorai!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

JUOZO GARSVOS LAIDOJIMO ISTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

VIENYBĖ

* VINČĖ JONUŠKAITĖ, keturis mėnesius išbuvusi Kalfornijoje, pasilsėjusi ir aplankiusi savo seserį, gyvenančią Santa Barbara, sugrįžo į New Yorką. Pakeliui savaitelį buvo sustojusi Chicagoje ir aplankė savo sūnų Saulių bei gimines.

* DAIL. ČESLOVAS JANUŠAS, kurio paveikslų paroda gruodžio 14 d. atidaryta Philadelphijos Federal Savings and Loan Assn. banko patalpose, gruodžio 22 d. išvyko į Philadelphiją tos parodos uždaryti. Paroda, kaip rašoma iš Philadelphijos, turėjo pasisekimą, o pats atidarymas praėjo šilta nuotaika. Philadelphiečiams patiko Janušo paveiksliai, kai kurie jų jau įsigijo pačią pirmą dieną, nes, kaip jie sako, paveiksliai yra suprantami ir širdžiai artimi, ypač tie lietuviškomis temomis. Parodoje viso buvo arti 100 paveikslų, kurių pusė amerikiečių temomis, o kita — Lietuvos. Iš New Yorko į parodos atidarymą buvo nuvykę dail. Pov. Osmolskis, Vyt. Augustinas, J. Rūtenis. Dailininkui paveikslus nuvežti padėjo jo sūnus Saulius, V. Kidolis, J. Sneideraitis ir J. Budzinauskas iš Waterburio.

* DR. ZENONUI IVINSKIUI, istorikui, šiuo metu gyvenančiam Vak. Vokietijoje, atiteko Brooklyne išeinančio Aidų žurnalo mokslinė 1961 - 62 metų premija. Premijuotas jo veikalas "Lietuvių tautos istorija" (I dalis).

* DAIL. J. JUODIS dekoruos sceną Apreiškimo par. salėje sausio 4 d. įvykstančiame Lietuvos kariuomenės minėjime. Tasai minėjimas turėjo įvykti lapkričio 23 d., bet dėl gedulo ryšium su prez. Kennedy mirtimi buvo atidėtas.

* S. MODZELIAUSKO išmokyti Brooklyno šeštadieninės mokyklos mokinukai atliks 1 v. Delibes baletą "Burtininkas" savo Kalėdinės Eglutės programoje. Ji įvyksta gruodžio 29 d. 4 val. p. p. Apreiškimo par. salėje.

* IESKOMAS Jeronimas Simonavičius, gyv. Medininkų kaime. Prašoma kreiptis į V. Mikutaitytę-Budronienę, 58-15 210th St., Bayside, New York.

Walter Rask-Rasčiauskas, "Wide World Travel Agency" prezidentas iš Chicagos, lankosi Vienybės redakcijoje Brooklyne. W. Rasčiauskas jau penkis kartus turizmo reikalais yra lankęsis Lietuvoje ir per jo biurą yra tvarkomi formalumai V. Tysliavienės organizuojamos ekskursijos į Lietuvą 1964 m. bal. 6 d. Gruodžio 18 d. W. Rasčiauskas išskrido vizitui į Pietų Ameriką, lankysis Argentinoje, Brazilijoje ir kt. valstybėse.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Muziko Aleksio sukaktis

Atkelta iš 9 psl.

Vasario 16 dienos proga ji apdovanojo DLK Gedimino ordinu.

A. J. Aleksis rašė originalių muzikos kūrinių ir harmonizavo liaudies dainų. "Muzikos kūrinius rašiau", sako jis, "vien kad reikėjo". Už tat ir jo kūriniuose nerasime didelių užsimonimų, problemų sprendimo nei pretenzijų.

Savo laiku buvo jaučiamas chorinių ir solo dainų trūkumas. A. J. Aleksis rašė, kad parašytąjį dalyką choras ar solistas tuojau galėtų be sunkumų dainuoti, bet drauge, kad būtų įspūdingas dainininkams ir klausytojams. Jo dainos patriotinės ("Pirmyn į kovą", "Mes grįšim ten" ir kt.), romantiškos ("Mėilė", "Meilė uždegta krūtinė") arba linksmos ("Bernell mūsų", "Ak, myliu tave", "Bernužėl, nevesk pačios"). Vienokio ar kitokio pobūdžio yra žinoma kelios dešimtys jo dainų chorams ir solo balsams, mokykloms,

giesmėms ir kt. Dar rėnkrašty tebėra operetė "Tėvynė". Daugelis jo dainų chorų ir solistų nuolat dainuojamos.

Šios sukakties proga A. J. Aleksis paprašė atsakymų į du klausimus. Štai jie.

1. Kas Jus riša su Lietuva ir lietuviais?

Atsakymas: — Viskas! Ir šį klausimą gal tik todėl man pateikė, kad man teko svetimoje šalyje augti ir mokslus eiti; kad laisvos Lietuvos nemačiau ir 42 metų dirbau mūsų išeivijos tarpe. Nors dėl tokio gyvenimo kartais ir liūdna, bet visada, savųjų tarpe besidarbuodamas, stengiuosi savo Tėvynės bei brolių lietuvių laisvę bei priespaudą suprasti ir savo kuklią veiklą prie atitinkamo momento pritaikinti.

2. Kokie Jūsų pageldivimai dabarties muzikiniam ir visuomeniniam veikimui?

Atsakymas: — Visų pirma, reikia susirūpinti naujų talentų rengimu ateičiai. Kadangi Lietuvos Bendruomenė yra pasirengusi lietuvių kultūros kėlimo takeliu žengti, tai prie šios organizacijos reikėtų turėti muzikinę komisiją, kuri surastų jaunems talentams sudarytų galimybių tinkamai išsilavininti. Kokia bebūtų dabartis, bet ateitis turi būti už ją gražesnė.

Ne rečiau kaip kas penki metai turėtų būti dainų šventės. Dainų šventės turi kelti mūsų chorų kultūrą. Daina yra galinga. Jeigu savo laiku gimnazistas Jonas

Basanavičius su draugais atostogų važiuodamas nebūtų užvedęs "Augin tėvas du sūnelių" (žlūr. Kudirkos raštai I, 7), tai šiandien gal ir neturėtume lietuvių tarpe mūsų Tautos Himno autoriaus. Daina-giesmė yra mūsų nuolatinė bičiulė ir palydovė nuo laimės lopšelio ligi liūdesio karsto.

Taip pat neatidėliojant reikėtų įvykdyti šių metų muzikų susirinkimo ir vargonininkų selmo rezoliucijas. Tai reiškia, kad skubiai turi atsirasti stipri visų lietuvių muzikų organizacija.

Vienas kitas žodelis mūsų jaunesniems kompozitoriams; kad ir labai nepalankiose aplinkybėse šioj laisvės šalyje, didinkite mūsų dainų ir giesmų repertuarą.

Taip pat manau, kad ne tik mano, bet ir visų lietuvių bus didis džiaugsmas, jei pamatysime mūsų diplomatus, Alto, Vlako ir kitų sąjūdžių patriotiškai nusiteikusius vadus sutartinai kovojančius už Lietuvos laisvę. Nors jau žengti į rimties amžiaus laikotarpį, vis dar noriu gyventi ir bent sykį aplankius matyti savo gimtąjį kraštą Lietuvą laisvą ir nepriklausomą."

Pernal iš Kanados Montrealo Amerikon persikėlė gyventi 27 lietuvių šeimos, šįmet jau — 30.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Elena ir Viktoras Dabsonai iš Scarsdale, N. Y. neseniai paminėję savo 52-ju metų vedybų sukaktį. Dabsonai ta proga buvo pagerbti A. Sinušenės rezidencijoje įvykusiame Moterų Vienybės susirinkime.

Izabelė Misiūnienė, Moterų Vienybės sekretorė, praėitą antradienį įvykusiame kalėdiniame pobūvyje Arūnų namuose Woodhaven, N. Y., vadovavusi programai. Švenčių proga Moterų Vienybė kasmet surengia tokias pramogas. Nuotraukoje - dešinėje, Mot. Vienybės pirmininkė Helen Kulber. Žemiau matoma M. V. parė Buyokienė.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Linksmy Naujųjų Metų visiems tautiečiams

MOTERŲ VIENYBĖ

Valdyba ir narės